Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Центральнага Камітэту Саветаў БССР.

КОШТ НУМАРУ 3 капп.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Рукапісы, якія не прыдатныя, назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244, (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к. На 3 м. — 2 р. 70 к. На 6 м. — 4 р. — к. На 1 год — 8 р. — к. Зьмена адрасу іншагародняя — 20 к. мясцовая — 10 к.

ПЛАТА ЗА АББЕСТКІ: За радок шапарэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок шапарэлі пасьлядо тэксту 1 р. — к. За радок шапарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Скідкі ад 50 проц. дазволены. Зьмена тэрміну бярэцца 10 проц. налёту.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 дакумент — 35 мас. За кожны дадатковы — 15. Беспрацоўн. і інвалідам за дакумент — 15. За кожны дадатковы — 5. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА у канторы газеты, на ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і на ўсіх пашт.-тэл. канторах. АББЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газеты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

10 год выданьня. — ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. — № 110 (2599) Субота, 18-га мая 1929 г.

18-га мая адчыняецца 5-ты Усесаюзны Зьезд Саветаў.

Пачатак 5-га Зьезду Саветаў Саюзу ССР адбудзецца 20-га і 18-й гадз. (6 гадз. вечара) у Вялікім Тэатры.

Парадак дня Зьезду:

1. Даклад ураду Саюзу ССР—дакладчык тав. А. І. Рыкаў.
2. Пяцігадовы плян разьвіцьця народнае гаспадаркі Саюзу ССР. Агульны даклад—дакладчык тав. Г. М. Кржыжаноўскі; плян разьвіцьця прамысловасьці—дакладчык т. В. В. Куйбышаў.
3. Аб узьдыме сельскае гаспадаркі і аб каапэрацыйным будаўніцтве ў вёсцы—дакладчык тав. Сталін.
4. Справаздачны даклад Народнага Камісарыяту па вайсковых і марскіх справах—дакладчык тав. К. Е. Варашылаў.
5. Паведамленьне ўраду РСФСР аб канстытуцыі РСФСР, зацьверджанай Усерасейскім Зьездам Саветаў — дакладчык тав. Н. А. Скрыпнік.
6. Аб зьмене арт. 21 Канстытуцыі Саюзу ССР.
7. Складаньне ЦВК Саюзу ССР—выбары сяброў Саюзнага Савету і зацьверджаньне сяброў Савету Нацыянальнасьцяй.

Сэкратар ЦВК Саюзу ССР А. ЭНУКІДЗЭ.

Японскія інтрыгі ў Японіі

Апошнія тэлеграмы з Токіё паведамляюць аб згодзе між 2-ма групамі японскіх рыбных прамысловцаў, якія выступалі адзін проці аднаго ў пытаньнях таргоў на рыбалоўных водах. Як вядома, таргі, якія адбыліся ва Ўладывастоку, скончыліся, што японскае рыбапрамысловарства Нэтыро Гегё, прыбыла да становішча манапольнага ў галіне рыбалоўных вучасткаў у гэтых водах, спаткала на гэты раз з боку канкурэнта ў асобе групы прамысловцаў на чале з Удам. Японіі стала вядома, што група заарандавала блізка 70-ці вучастка, якія былі раней у руках Нэтыро, дык біржа адказала на гэта зьніжэньнем акцый Нэтыро. Акрамя таго, што эксплёатацыя рыбалоўных вучасткаў давала вялікі прыбытак,—натуральна, і падняла ў Нэтыро рыбапрамысловцаў ужывалі ўсе сілы, каб дасягнуць ранейшага становішча. Яны ўмяшаліся пры гэтым перад міністэрствам аб'ядначаньнямі і просілі савецкага ўраду, які яны лічылі ў парушэньні рыбалоўных канцэсіяў. Яны нават спрабавалі схіліць японскі ўрад да таго, каб ён заяўіў пратэст Савецкаму Саюзу. Аднак, японскі ўрад адмовіўся ўмешвацца ў канфлікт, зусім правільна зазначыўшы прадстаўніком Нэтыро, што гэта азначала-б умешваньне ва ўнутраныя справы СССР.

Тым больш дзівіць сёньнешняе паведамленьне «Цьзі-Цьзі», нібыта японскі ўрад рыхтуецца да „вольнае лоўлі рыбы" (?) у савецкіх водах, калі савецкі ўрад ня згодзіцца зьнізіць арэндную плату за вучасткі, набытыя ранейшымі канкурэнтамі Нэтыро. У перакладзе на звычайную мову гэта азначае, што Японія намерана ажыцьцявіць права захвату, г. зн. вярнуцца да выпрабаваных рабаўнічых мэтадаў часоў інтэрвэнцыі. Нас менш за ўсё цікавіць закулісныя камбінацыі, якія выклікалі зьдзелку між Нэтыро Гегё і групаю Уда. Мы, аднак, лічым неабходным напомніць, што часы інтэрвэнцыі мінулі, і вярнуць іх нікому ня ўдасца. Эксплёатаваць нашы рыбныя промыслы „пад аховаю крейсэраў", як аб гэтым мараць некаторыя японскія капіталісты, СССР нікому не дазволіць. Усе спробы шантажаваць савецкі ўрад нагрозамі пацерпець паўдачу. Мы думаем у зьвязку з гэтым, што паведамленьне «Цьзі-Цьзі» зьяўляецца неправераным чуткамі.

„Правда"

Савецкі Саюз робіцца ўсё больш значным рынкам".

МАСКВА, 16-5. Абмяркоўваючы нарастаючае падарожжа амэрыканскае прамысловае дэлегацыі ў СССР, „Правда" заўважае, што ня гледзячы на ўмяшаньне амэрыканскага міністэрства замежных спраў, Савецкі Саюз робіцца ўсё больш значным рынкам. Газэта дадае, што СССР уладае такімі нераспрацаванымі натуральнымі рэсурсамі ў сьвеце і зьяўляецца ў патэнцыі адным з лепшых рынкаў у сьвеце для амэрыканскіх тавараў.

„Нью-Ёрк-Геральд Эйд Трыбун" падкрэсьлівае ўплыў дзелавых колаў, зьвязаных з расейска-амэрыканскай гандлёвай палатай і заўважае, што дэлегацыя, магчыма, здолее даць шмат каштоўных растлумачэньняў як амэрыканцам, так і расейцам.

Англійскі дэлегат аб СССР

ЛЁНДАН. 16-V. Сябра дэлегацыі анкеты прамысловцаў, які наведаў нядаўна СССР, Бэрлейн, выступаючы на ўзьніні Манчэстэрскае асацыяцыі гандлю і экспортараў, заявіў, што ён вялікае ўражаньне зрабілі сур'ёзнасьць і прастата кіраўнікоў савецкіх прамысловых і гандлёвых арганізацый. Ён падкрэсьліў, што савецкі рынак вялікіх магчымасьці для англійскіх прамысловасьці. Аднак, зазначыў Бэрлейн, савецкім рынкам цікавяцца іншыя канкурэнты і, калі мы хочем сядзець паклаўшы рукі, дык на савецкім рынку толькі тыя тавары, якія непатрэбны іншым краінам.

Англія правацыруе крывавыя сутычкі ў Індыі.

ЛЁНДАН, 11-V. З індыйскага гораду Бомбэя паведамляюць аб крывавых сутычках на рэлігійнай глебе. Члены мусульманскай сэкты Мопла напалі на пахавальную працэсію індусаў, якія на музычных інструмэнтах ішлі мячэці. Адбылася сутычка, у якой было шмат параненых. Пашыўся ў гэту сутычку, палічылі забілі аднаго ўдзельніка сутычкі.

Праз-жа дзень 3000 індускіх рыбакоў сваю чаргу напалі на членаў сэкты Мопла, што прывяло да новай сутычкі.

Англійскай уладзе гэтыя сутычкі на нацыянальнай розьні толькі на руку. Такія сутычкі адбываюцца ня раз. У 1921 г. сэкта Мопла паўстала паўстаньне, якое было задушана ангельцамі. Ангельскія «цывілізатары» расстралялі тады 1000 тубыльцаў.

Буржуазныя органы абараяць сацыял-катам.

БЕРЛІН, 16-5. Прускі ляндтаг адхіліў ад'ём недавер'я сацыял-дэмакратычным міністрам Брауну і Гржэзінскаму. Прапанова была пададзена камуністычнай фракцыяй у зьвязку з крывавымі падзеямі. За выказ недавер'я галасавалі 16 дэпутатаў (камуністы і нацыяналісты); 33 дэпутаты народнае партыі ўстрымаліся ад галасаваньня.

УРАЛЬСКАЯ НАФТА ПРЫЦЯГВАЕ ВЯЛІКУЮ ЎВАГУ.

Нафта на Урале будзе.

СЬВЯРДЛОЎСК, 16-V. Прафэсар Прэабражэнскі зрабіў даклад на пашыраным пасяджэньні прэзыдыуму Пермскага акруговага выканкому аб месцародах нафты на Уралу. Праф. Прэабражэнскі сказаў: «Вітаю працоўных акругі і ўсяго Уралу з выкрыцьцём бязумоўна вялікага месцароду нафты. За зьмест маёй заявы я адказваю сваім вопытам і рэпутацыяй. Перададзенае з аказіяй паведамленьне аб распачатым фантанаваньні памылковае. Тым ня менш, калі дзён праз пяць нельга было прадказаць вынікі, дык сёньня можна катэгарычна запэўніць, што нафта будзе. Першыя дзначныя работы, спыненыя з прычыны разьліву Чусавой пэўна гаворацьць аб вялікіх запасах нафты. Усе даныя гаворацьць за тое, што можна разьлічваць на распаўсюджаньне нафтаносных пластоў на вялікай адлегласьці. Факты гаворацьць, што можна смела асыгнаваць на гэту справу дзесяткі міліёнаў руб».

Сабраўшыся наладзіць праф. Прэабражэнскаму авацыю. Пастаноўлена ўтварыць камісію для дапамогі ўральскім нафтавым промыслам, палепшыць дарогі, арганізаваць кавальні і яраўсьці на промыслы тэлефон.

Акадэмік Абручоў аб Уральскай нафце.

Выкрыцьцё нафты на Урале мае, бясспрэчна, вялікае значэньне. Водгук папярэдніх вестак, нафтавы пласт надзвычайна спрыяючы ў сэнсе эксплёатацыі. Калі ўжо зараз пачалі ўзьнімацца газы і атрымана першая нафта, дык гэта сьведчыць аб наяўнасьці значных пластоў. Апроч таго, наяўнасьць новых месцародаў у райёне салявых адкладаньняў вельмі сымптаматычна. Нам вядома, што ў некаторых райёнах Мексікі, дзе ёсьць багатыя залежы нафты, поруч з імі залягаюць як салявыя месцароды, так і месцароды калійных соляў.

Трэба ўзмоцненым тэмпам праводзіць далей разьведчую працу, бо шмат адзначаў сьведчыць аб надзвычайна шырокіх перспэктывах у нафтавым пытаньні.

Арганізацыя буравой разьведкі.

МАСКВА, 16-5. Прэзыдыум ВСНГ СССР прапануе ўправе Грознафты вылучыць 3 буравыя варштаты і належны асабовы склад бурэньня для бурэньня ў райёне Чусавой (Урал). Намесьнік кіраўніцтва ўправы Грознафты тав. Пэйгачаў паведамляе, што падрыхтоўка ўжо праводзіцца. ВСНГ СССР тэлеграфна прапануе тэрмінова паслаць у Маскву для аналізу 50 кілёграмаў уральскае нафты.

БАРАЦЬБА РАБОЧЫХ ЗА МЯЖОЙ.

Змаганьне амэрыканскіх тэкстыльшчыкаў.

НЬЮ-ЁРК. 16-V. У Элізабэтоне (штат Тэнэсі) арыштавана 100 бастуючых тэкстыльшчыкаў за ўдзел у пікетах. 4 бастуючых цяжка паранена пры наскоку паліцыі на дэманстрацыю. Прадпрыемцы патрабуюць абвясьціць ваеннае становішча. У Нью-Ёрку паліцыя зьбіла і разагнала камуністаў, якія ўдзельнічалі ў пікеце ля праўленьня тэкстыльных прадпрыемстваў у Гастоніі (штат Паўночная Караліна. У Гастоніі бастуюць тэкстыльшчыкі).

Частковыя перамогі рэстаранных работн. Нью-Ёрку.

НЬЮ-ЁРК, 13-5. Забастоўка рэстаранных работнікаў Нью-Ёрку ўжо прывяла да частковай перамогі. 20 уласьнікаў рэстаранаў задаволілі патрабаньні рабочых. Упяршыню ў нью-ёрскіх рэстаранах уведзен 8-гадзінны рабочы дзень.

Барацьба, аднак, працягваецца з неаслабнай энэргіяй. За час забастоўкі паліцыя арыштавала 869 чалавек, якія ў хуткім часе былі вызвалены. 16 чалавек адданы пад суд па абвінавачаньні ў парушэньні судовай забароны забастовачных пікетаў. Уласьнікі рэстаранаў карыстаюцца паслугамі ня толькі паліцыі, але і наёмных бандытаў, якія люта распраўляюцца з бастуючымі. Аднак, ні арышты, ні збіваньні ня ў сілах зламаць дух бастуючых. Барацьба будзе працягвацца да поўнай перамогі.

Забастоўка будаўнікоў у Швэйцарыі.

БЭРЛІН, 11-5. Забастоўка будаўнікоў Лозанны, абвешчаная 1-га красавіка, ня спыняецца. Забастоўка адбываецца пад кіраўніцтвам камуністаў, якія надпадаюць прасьледваньням паліцыі. Нядаўна было арыштавана 18 камуністаў-кіраўнікоў стачкі.

Прычыны забастоўкі--спроба прадпрыемцаў зьнізіць зарплату.

Фашысцкія забойцы пад крылом буржуазнай юстыцыі.

БЭРЛІН, 13-5, Галоўная пракуратура вярхоўнага нямецкага суду ў Лейпцыгу нарашыла ўстрымацца ад абскарджаньня апраўдальнага прысуду па справе рэдактара „Тагебуха" Барштыйна. Як вядома, гэты апраўданы прысуд пацьвярджае, што Іэрнс, праводзячы расьледваньне забойства Лібкнэхта і Розы Люксэмбург, усялякім чынам бараніў вінаватых. Як відаць, нават пракуратура, пры ўсім яе жаданьні выгарадзіць Іэрнса, пераканалася ў немагчымасьці яго далейшае абароны.

У абарону арыштаваных камуністаў.

ПАРЫЖ, 16-5. У Рыўсальце адбыўся мітынг пратэсту супроць арышту мэра-камуніста Ружона і сэкратара муніцыпалітэту. (Мэр Ружон і сэкратар муніцыпалітэту арыштаваны па загаду прэфэкта дэпартаманту ўсходніх Пірэнеяў «па падозраньню ў фальсыфікацыі вынікаў муніцыпальных выбараў», пры якіх у Рыўсальце прайшоў сьпіс рабоча-сялянскага блёку, сабраўшы 780 галасоў супроць 750 галасоў, даданых за сьпіс анты-камуністычнай кааліцыі). Мітынг прыняў рэзалюцыю пратэсту супроць дзеяньняў паліцыі. Рэзалюцыя патрабуе неадкладнага вызваленьня арыштаваных.

Ажыўленьне рабочага руху у Англіі.

Барацьба рабочых у Дэргемскім вугольным райёне.

ЛЁНДАН. Заўважана некаторае ажыўленьне барацьбы рабочых у горным райёне Дэргему. Лёкаут рабочых капальні Доўдон цягнецца ўжо 11-ты тыдзень.

У шмат-якіх мясцовасьцях райёну прадпрыемцы прымушаны ісьці на ўступкі. У Сыхеме прадпрыемцы пад нажыцьцём рабочых, якія пагражалі забастоўкаю, згадзіліся здаволіць патрабаваньні рабочых аб заработку.

Гэтаксама зрабілі прадпрыемцы і ў Норт-Вальбольце.

Рабочыя, аднак, ня супакойваюцца нязначнымі надачкамі прадпрыемцаў і распачынаюць сыстэматычную барацьбу за свае галоўныя патрабаваньні.

Арышты ў Лёндане.

ЛЁНДАН. У Лёндане арыштавана 5 удзельнікаў дэманстрацыі пратэсту проці камісіі Саймона. Сярод арыштаваных—3 індыйскія студэнты, якія жывуць у Лёндане і сэкратар МОПР-у ў Англіі тав. Боб Лявэлі. Арыштаваныя засуджаны да грашовага штрафу.

Водгукі бэрлінскіх падзей у Англіі.

ЛЁНДАН. Крывавая расправа сацыял-дэмакратычнага паліцэй-прэзыдэнта Цэргібэля з бэрлінскімі рабочымі выклікала вялікае абурэньне ў пралетарскіх колах Англіі. Больш таго, нават буржуазная прэса зазначае, што суровасьць паліцыі перасягнула ўсе межы.

Орган кампартыі „Уоркерс Лайф" піша: «Нямецкія сацыял-дэмакраты, забараніўшы майскае сьвята, хацелі паказаць, што яны могуць кіраваць краінай і трымаць рабочых у ёжавых рукавіцах нават у выпадку вайны з СССР. Такім парадкам, бэрлінскія падзеі зьяўляюцца таксама першаю атакаю на СССР».

Кампартыя наладзіла гэтымі днямі ў Гайд-парку мітынг салідарнасьці з нямецкімі рабочымі. Рэзалюцыі пратэсту проці паліцэйскіх зьверстваў у Бэрліне былі ўхвалены сходамі рабочых у Эдынбурзе, Грыноку, Глазго, Дунды, Фалькірку, Дэнфэрмлайне, Мансфільдзе, Кардыфе, Батэрсі, Віганэ, Вальсэндзе і іншых гарадох.

Рабкоры, вайскоры і чытачы „Савецкай Беларусі!

У НЯДЗЕЛЮ, 19 МАЯ, АДБУДЗЕЦЦА КАРНАВАЛ КНІГІ, У ЯКІМ ВЫ РАЗАМ З РЭДАКЦЫЯЙ ПАВІННЫ ПРЫНЯЦЬ АКТЫЎНЫ ЎДЗЕЛ. ЗБОР А 11 ГАДЗ. РАНІЦЫ Ў РЭДАКЦЫІ.

На XIV Усерасейскім Зьезьдзе Саветаў.

Аб узмацненьні сеткі саветаў у вёсцы.

МАСКВА. Увечары 16-га мая на зьезьдзе Саветаў выступіў сэкратар УсеЦВК'у т. Бісялёў з дакладам аб становішчы і ўзмацненьні нізавое сеткі саветаў на вёсцы.

Дакладчык адзначыў узмацненьне Значэньня нізавых сельсаветаў за апошнія гады. Сельсаветы вельмі часта зьяўляюцца ўжо ініцыятарамі перабудовы сельскае гаспадаркі. Яўны паказальнік ажыўленьня чынпасьці ў нізавых саветаў у выніку перавыбарчай кампаніі—арганізацыя масавай працы сельсаветаў: пленумы выбіраюцца рэгулярней, працуюць лепш, лік сэкцый саветаў павялічыўся, паявіліся новыя формы арганізацый масавай працы, як арганізацыя сэкцый па селішчах.

Побач з дасягненьнямі наглядаюцца і вельмі буйныя недахопы ў працы сельсаветаў: далёка ня ўсюды праводзіцца клясавая лінія, перабудова сельскае гаспадаркі іншы раз праходзіць па-за межамі кантролю сельсавету. Для ўмацаваньня ролі сельсавету ў гаспадарчым і культурным будаўніцтве вёскі неабходна ўзмацніць кіраўніцтва іх работай з боку вышэйстаячых выканкомаў, пашырыць практыку ўвядзеньня сельскіх бюджэтаў, скончыўшы арганізацыю і па ўсяму РСФСР у 1932-33 г., а ў буйных сельсаветах у 1929-30 г., наблізіць сельсаветы да масы насельніцтва разбуйняючы вельмі вялікія райвыканкомы, дзейнасьці сельсавету і ўзмацніць мерапрыемствы па лепшаму і найбольш поўнаму абхвату бядняцка-сярадняцкага актыву і выкарыстаньня яго на практычнай працы.

У распачатых пасьля дакладу спрэчках, працаўнікі нізавых саветаў зазначалі на неабходнасьць умацаваньня матар'яльнае асновы сельсавету. Бюджэтныя правы і самастойныя мясцовыя крыніцы прыбыткаў павінны быць пашыраны. Гэта з'явіцца самай лепшай мерай для ўтварэньня сапраўднай масавай і прадукцыйнай працы нізавога савецкага апарату.

У Саюзе ССР.

Новая форма калгаснага аб'яднаньня

Калгаскамбінат.

МАСКВА. 16-V. У аддзеле ЦК УсеКП(б) па працы на вёсцы адбылася нарада з прадстаўнікамі валагодзкіх партарганізацый аб працы і стане Тыгінскага калгаскамбінату ў Кадніковскім павеце, Валагодзкае губэрні. Дакладчык—загадчык аддзелу па працы на вёсцы Валагодзкага губкому т. Шалавін—паведаміў, што ў Тыгінскім райёне ёсьць 23 вёскі пры 867-мі гаспадарках і 4.600 едакох. Удобнай зямлі ёсьць 15 тысяч гэктараў, 38 процантаў сялянства арганізавана ў калгасы, з якіх заснавана калгасаб'яднаньне. У красавіку адбылося злучэньне калгасаб'яднаньня з усімі каапэрацыйнымі ўстановамі райёну: крэдытным таварыствам, спажывецкім таварыствам і маслаарцельню. **Утварылася новая форма калектыўнае гаспадарні—калгаскамбінат.** *Калгаскамбінат зараз будуе 10 буйных аграмаджаных кароўнікоў, 7 з іх ужо закладзена. Больш чвэрткі маемасьці калгаснікаў (асбудоў, інвэнтару, жывёлы) ужо аграмаджана. Паступова адбываецца і далейшае аграмаджаньне.*

Нарада прызнала правільным узяты Валагодзкім губкомам напрамак на заснаваньне ў Тыгіне ўзорнага гаспадарча-культурнага райёну. Асноўны ўпор камбінат павінен зрабіць на разьвіцьцё малочнае жывёлагадоўлі на базе травапольнага севазвароту, а таксама на пашырэньне працы маслазаводу.

Новыя кадры работнікаў для калгасаў.

МАСКВА, 14-V. У зьвязку з пастановаю ЦК УсеКП(б) па падрыхтоўцы адпускнікоў-чырвонаармейцаў для работы ў калгасах усе калгасцэнтры саюзных рэспублік ужо распачалі ўтварэньне адпаведных згод з палітычнымі кіраўніцтвамі вайсковых вокругаў. У кожным гарнізоне будуць арганізаваны Вузы па падрыхтоўцы калгасных работнікаў з чырвонаармейцаў-адпускнікоў. У адным толькі РСФСР мяркуецца падрыхтаваць за пяцігодзьдзе на гадовых курсах 32 тысячы нізавых кіраўнікоў калгасаў, 16 тысяч трактарыстаў і 6 тысяч 300 культурных работнікаў.

Максім Горкі пераяжджае ў СССР.

Нядаўна Дзяржаўнае Выдавецтва атрымала ліст ад М. Горкага з Сарэнто (Італія). М. Горкі паведамляе, што ён выедзе пасьля паловы мая ў СССР і думае назаўсёды пасяліцца ў Маскве.

Прадукцыя ўзрастае.

ДНЕПРАПЯТРОЎСК, 16-V. На мэталюргічным заводзе імя Дзяржынскага пушчана ў ход доменная печ № 1. Печ капітальна адрамантавана і перабсталявана, у выніку чаго прадукцыя яе ўзрасьце з 200 да 275 тон за дзень.

Стан засеваў па СССР.

Паўночна-Усходняя вобласьць. Стан засеваў лішэ ня вызначыўся. У паўднёвых райёнах пачынаецца палявая праца.

Вяцка-Вятлуская вобласьць. Азіміна кранулася ў рост. Стан яе, пераважна сярэдні.

Уральская вобласьць. Азіміна шпарка пачала расьці, стан яе сярэдні, апроч часткі Троіцкае і Курганскае акругаў, дзе азіміна крыху горшая.

Ленінградская вобласьць. Стан азіміны сярэдні. Вельлеўская станцыя паведамляе, што азіміна зусім здавальняючая.

Заходняя вобласьць. Стан азіміны, пераважна, сярэдні. Распачата палявая праца.

Цэнтральная-прамысловая вобласьць. Стан азіміны ў вогуле сярэдні. Засеў пачынаецца пры спрыяючым надвор'і.

Цэнтральна-Чорназёмная вобласьць. Азіміна ў здавальняючым стане. Надвор'е спрыяючае. У паўднёвых райёнах азіміна ўсходзіць добра.

Сярэдня-Волская вобласьць. Азіміна наогул сярэдняя, апроч некаторых райёнаў, дзе наглядаецца некалькі зьніжаны стан. Засеў адбываецца пры добрым надвор'і.

Ніжня-Волскі край. Цяплыня раптам рушыла рост азіміны. Стан яе, пераважна, сярэдні. Засеў ярыны праходзіць пры добрым надвор'і. Ярына пачынае ўсходзіць, стан яе зусім здавальняючы.

Паўночны Каўказ. Азіміна шпарка расьце. Стан яе вышэй сярэдняга і сярэдні. Засеў раньняе ярыны хутка будзе скончаны. Надвор'е добрае.

З Казакстану паведамляюць, што засеў ярыны зараз скончыцца. Усходы здавальняючыя.

У Сібіру сяўба пасунулася ў сярэднія райёны. Азіміна, пераважна, у сярэднім стане.

Пяць год Саюзу Чырвоных франтавікоў.

Суровае паражэньне, якое пацярпеў нямецкі пралетарыят у кастрычніку 1923 г., зламаў баявы настрой нямецкіх рабочых. Цяжкія апартуністычныя памылкі тагочаснага кіраўніцтва Нямецкай Камуністычнай Партыі нарадзілі глыбокі пэсымізм у шэрагах рабочай клясы, рабочыя адчулі сябе перамоганымі раней, чымся яны пачалі барацьбу. Толькі ў Гамбургу купка сапраўдных рэвалюцыянэраў прыняла бойку са зброяй у руках і пасьля некалькіх дзён гэраічнае барацьбы была раздушана пераважаючымі сіламі фашыскага рэйхсвэру і паліцыі.

1924 г. быў годам рэакцыі на кастрычнікавае паражэньне. Усюды пачалі ўтварацца фашысцкія баявыя арганізацыі, пад пратэктаратам сацыял-дэмакратыі, партыі цэнтру і дэмакратаў, арганізаваўся «саюз абароны рэспубліканскага сьцягу» для аховы капіталістычнай рэспублікі ад розных замахаў, як «справа», так і «зьлева» і перш усяго ад бальшавізму. Нават рабочыя ўступалі ў гэтыя фашысцкія і паўфашысцкія арганізацыі, так што перад кампартыяй паўстала задача выпрацаваць свае палітычныя і арганізацыйныя мерапрыемствы супроць гэтых арганізацый.

Што-ж трэба было рабіць? Партыя была слабая, яна яшчэ ня мела цьвёрдай апоры на фабрыках і заводах, большасьць яе членаў была беспрацоўнай, бо капіталісты выкарысталі эканамічны крызіс для таго, каб выкінуць камуністаў з прадпрыемстваў. Ідэя ўтварэньня пралетарскай арганізацыі самаабароны здавалася большасьці кіраўнічых таварышоў фантастычнай, бо яны ня лічылі партыю даволі магутнай для ўтварэньня такой арганізацыі, якая магла-б супроць-стаць фашыцкай і рэспубліканскай арганізацыям абароны. Некаторыя кіруючыя таварышы выказваліся за ўтварэньне рэвалюцыйных ячэек у саюзе „рэспубліканскага сьцягу", каб разлежыць гэту паўфашысцкую арганізацыю пралетарскімі элемэнтамі.

Аднак, у Бэрліне, у рабочых райёнах Вэдынгу, Нэйкельну і Маабіту некаторыя таварышы ўсё-ж распачалі арганізацыю пралетарскай самаабароны, і Бэрлін-Брандэнбургскі райком партыі ўзьняў перад Цэнтральным Камітэтам пытаньне аб утварэньні саюзу Чырвоных Франтавікоў. У Цэнтральным Камітэце ня было адзінай думкі аб характары і мэтах гэтае арганізацыі, і пастанова наконт гэтага была не адназгодная. У 1923 г. напярэдадні кастрычнікавага разгрому партыя ўжо знайшла форму пралетарскай самаабароны, арганізаваўшы г. зв. „Чырвоныя Сотні". Яны былі тады ўспрыняты, як пачатковыя ячэйкі Чырвонай гвардыі, часткова ўзброеныя і праінструктаваныя для грамадзянскай вайны. Аднак, пасьля кастрычнікавага паражэньня гэтыя «Чырвоныя Сотні» былі зусім распушчаны і ўвесь зьвязаны з імі кіраўнічы вайсковы апарат падпаў паліцэйскім прасьледваньням і частова ўжо быў арыштаваны.

Адраджэньне „Чырвоных Сотняў" было ўжо немагчыма. Паліцыя неадкладна распусьціла-б кожную арганізацыю, пабудаваную па прынцыпу «Чырвоных Сотняў». З другога боку саюз Чырвоных Франтавікоў не павінен быць пацыфісцкай арганізацыяй, бо гэта зараз скампрамэтавала-б яго ў вачох пралетарскіх мас і сказіла-б сэнс саюзу пралетарскай самаабароны. Ня гледзячы на ўсе гэтыя супярэчнасьці і ваганьні, у Бэрліне было пастаноўлена распачаць утварэньне мясцовых аддзяленьняў саюзу Чырвоных Франтавікоў. Наперакор усім прароцтвам ужо у самым пачатку гэтае работы значны лік рабочых заявіў аб сваім жаданьні ўступіць у саюз чырвоных франтавікоў. Сярод іх было шмат беспартыйных рабочых, якія не ўваходзілі нават у прафсаюзы. Па ініцыятыве партыйных арганізацый у Гамбурзе і Саксоніі таксама былі ўтвораны аддзяленьні саюзу Чырвоных Франтавікоў, якія ў некаторых мясцох хутка перавысілі па колькасьці мясцовыя партыйныя арганізацыі. Гэты факт даў магчымасьць Рут Фішар, якая тады была членам ЦК, заявіць, што рабочым у даны момант падабаецца больш гульня ў салдацкі, чымся палітычная і прафсаюзная чыннасьць.

Такая ацэнка настрою рабочых была палітычнай памылкай, бо цяга рабочых у саюз чырвоных франтавікоў наадварот сьведчыла аб нанова абуджанай актыўнасьці пралетарыяту, і кампартыя ўжо пачынала весьці палітычную і прафсаюзную работу ў мясцовых аддзяленьнях Саюзу Чырвоных Франтавікоў. Хутка мясцовыя аддзяленьні высунулі прапанову аб устанаўленьні аднастайнай формы для членаў саюзу.

Кіраўніцтва саюзу Чырвоных Франтавікоў пастанавіла ўвесьці адзіную форму падобную на форму савецкіх чырвонаармейцаў. Аднак, увядзеньне гэтай формы сустрэла спачатку некаторыя перашкоды—не ханала неабходных грашовых сродкаў. Спачатку адзінае адзінае формы саюзу Чырвоных Франтавікоў былі шапкі і значок. Але паступова мясцовыя аддзяленьні ўсё-ж здолелі здабыць неабходную зьмуніцыю, што ня мала дапамагло прытоку новых членаў.

Кіраўніцтва Саюзу Чырвоных Франтавікоў пастанавіла арганізаваць 21-га мая 1925 г. у Бэрліне першае спатканьне мясцовых аддзяленьняў саюзу з усіх канцоў краіны. Гэта першая сустрэча была вялікай падзеяй для нямецкага пралетарыяту, таксама як і для яго клясавых ворагаў. Саюз Чырвоных Франтавікоў, які да гэтай сустрэчы ня выклікаў апаскі буржуазеі і быў мала відомы шырокай грамадзкасьці, з гэтага-ж дню адразу-ж стаў у цэнтры грамадзкай увагі і дыскусіі. Больш 20000 чырвоных франтавікоў у поўнай форме прыгожымі калёнамі прайшлі па Бэрліну. Бэрлінскі пралетарыят вітаў чырвоных франтавікоў вялізарнай дэманстрацыяй. 100.0000 рабочых і чырвоных франтавікоў выйшлі на вуліцу пад чырвонымі сьцягамі. Перыны сьцяг, прысланы рабочымі Савецкага Саюзу, быў урачыста перададзен 14 аддзяленьню Саюзу Чырвоных Франтавікоў райёну Нэйкельн. Гэты дзень быў перамогай рабочае клясы над пасыўнымі настроямі апошняга перыяду. Такі посьпех прымусіў кіраўнікоў Саюзу штогод паўтараць нацыянальнае спатканьне франтавікоў, і ўжо ў наступным годзе ў другім спатканьні ўдзельнічала 50.000 франтавікоў, у трэцім—каля 80.000 і ў чацьвёртым, якое адбывалася ў леташнім годзе каля 100.000 франтавікоў.

Саюз Чырвоных франтавікоў заваяваў сэрцы рабочых і зрабіўся магутным фактарам рэвалюцыйнай пралетарскай абароны.

Да пяцігодзьдзя існаваньня Саюзу Чырвоных Франтавікоў буржуазея і яе сацыял дэмакратычныя лёкаі абвясьцілі яму забарону. Растучая моц і рэвалюцыйная ўстаноўка саюзу чырвоных франтавікоў перашкаджаюць буржуазеі ажыцьцявіць яе імпэрыялістычныя пляны. Майскія сутычкі ў Бэрліне, у якіх чырвоныя франтавікі ўзялі чынны ўдзел аказаліся спрыяючай прычынай для сацыял-фашысцкіх міністраў і паліцэй-прэзыдэнтаў, каб зьнішчыць гэтую баявую арганізацыю пралетарыяту.

У сваёй падрыхтоўцы да імпэрыялістычнай вайны супроць Савецкага Саюзу буржуазея адкідае апошнія дэмакратычныя дэкарацыі і шпаркімі крокамі ідзе да фашысцкай дыктатуры ў якой сацыял-дэмакратычныя і сацыял-фашысцкі саюз „рэспубліканскага сьцягу" будуць граць выдатную і небяспечную ролю.

Але нямецкі пралетарыят дабраахвотна ня згодзіцца на забарону Саюзу Чырвоных Франтавікоў. Ён будзе гнімі сродкамі бараніць сваю адзіную пралетарскую баявую арганізацыю ад удараў сацыял-фашысцкай рэакцыі.

Значэньне Саюзу Чырвоных Франтавікоў выходзіць за межы Нямеччыны. На надыходзячым у гэтым годзе нацыянальным спатканьні франтавікоў будуць прысутнічаць шматлікія братэрскія арганізацыі з іншых краін для ўзмацненьня міжнароднай сувязі, якая зьяўляецца прадпасылкай для ўтварэньня Чырвонага Інтэрнацыяналу Абароны пралетарыяту.

Нямецкая буржуазея і яе сацыял-фашысцкія міністры і паліцэй-прэзыдэнты думаюць гэтай забаронай перашкодзіць Саюзу Чырвоных Франтавікоў выканаць свае задачы. Але наперакор усім гэтым забаронам і паліцэйскім мерам Саюз Чырвоных Франтавікоў будзе існаваць і цьвёрда ісьці да мэты якая перад ім стаіць. Загартаваны пяцьма гадамі рэвалюцыйнае барацьбы, Саюз Чырвоных Франтавікоў нават у падпольні гатоў выканаць свой рэвалюцыйны пралетарскі абавязак.

Ф. А.

IX УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЬЕЗД САВЕТАЎ.

Пяцігадовы плян народна-гаспадарчага і культурнага будаўніцтва БССР.

Спрэчкі па дакладу тав. КАРКЛІНА.

Прамова тав. Юркевіча.

— Бядняк добра ведае, што гаспадарку без калектывізацыі падняць нельга. Беднята ўжо добра ведае, што трэба арганізавацца ў калектывы. Але трэба ня толькі арганізоўваць калектывы, а і дапамагаць ім. Праўда, Савецкая ўлада дапамагае калектывам гаспадарча, але ў сэнсе агранамічнай дапамогі ім мала ўвагі надаецца.

Я некалькі слоў яшчэ скажу аб необходнасьці праводзіць антырэлігійную прапаганду. Шмат яшчэ людзей добра не разумеюць шкоды, якую прыносіць рэлігія. Мы добра ведаем, што рэлігія шкодзіць весьці нам сваю гаспадарку, але шмат хто яшчэ ня ведае, што найбольшы вораг—гэта рэлігія, якая заціскае вочы і не дае магчымасьці будаваць сваё жыцьцё, як трэба. А таму трэба ўзмацніць антырэлігійную прапаганду.

Прамова тав. Кісельера.

Улічваючы салідныя сумы, якія павінны быць укладзены на працягу 5 год у мясцовую прамысловасьць, прыблізна 39 міл. руб., а таксама колькасьць рабочых—23.000 чалавек, якія павінны быць уцягнуты ў яе, мы павінны сёньня сказаць, што трэба правесьці, каб усё гэта выканаць і ўзмацніць кіраваньне мясцовай прамысловасьцю. Трэба сказаць, што пры тым кіраўніцтве, якое мы маем на сёньнешні дзень, гэтыя задачы наўрад ці можна будзе выканаць. Па лініі ВСНГ у кіраўніцтве мясцовай прамысловасьці ёсьць 3-4 чал., якія заўсёды заняты пераглядам вытворчых праграм, аналізам балянсу і ня могуць пераварыць увесь матар'ял, які ім дастаўляюць акругі.

Якое мы маем фінансаваньне? У пяцігодцы, якая роздана дэлегатам Зьезду, гаворыцца, што на кожны рубель прадукцыі мясцовай прамысловасьці, апошняя мае ўласных сродкаў толькі 6 кап. Пры такім фінансаваньні, зразумела, няма чаго гаварыць аб зьніжэньні сабекошту і наогул аб тым, каб нешта рэальнае зрабіць.

Мы ведаем, што сабой прадстаўляе мясцовая прамысловасьць. У сваёй большасьці гэта працкалектывы, якія крыху ўзмаціліся і перадаюцца мясцовай прамысловасьці, апошняе выдае на іх вэксалі тэрмінам ад 1 да 3 г. А таму з першага-ж году, калі яшчэ не насьпеў гэты працкалектыў узмацніцца, як сьлед, ён ужо павінен пачаць аплату вексалёў, што затрымлівае ўзмацненьне працкалянктыву. Я лічу, што гэтыя абставіны трэба пераглядзець і рабіць так, каб выплата па вэксалёх была не на працягу 3 год, а тэрмінам да 10 год, і пачынаць выплату трэба толькі з 4 году пасьля выдачы. Калі ўсё гэта зробім, дык мясцовая прамысловасьць зможа ўзмацніцца.

Прамова тав. Лук'янчыка.

— У пяцігадовым пляне адзначаецца, што на сёньнешні дзень ёсьць 21 проц. зусім няўдобнай зямлі, як балота і інш., а з тых дзяржаўных мерапрыемстваў, якія мяркуюцца, мы таксама бачым, што на працягу 5 год гэтая плошча яшчэ ня будзе цалкам прыстасавана, як удобная. З другога боку, калі паглядзець, якія задачы ў гэтым напрамку стаяць перад мэліярацыйнымі таварыствамі, дык і тут трэба сказаць, што ў пляне прадугледжана належная ўвага да падрыхтоўкі кіруючых кадраў для гэтых таварыстваў. Таксама стаіць пытаньне і адносна торфавых аб'яднаньняў, якія маюць асаблівае значэньне ў справе вырашэньня апалавага пытаньня.

Таму я лічу, што ў нашай пастанове трэба будзе падкрэсьліваць гэты момант.

У дакладзе т. Каркліна было адзначана, што ў працягу 5 год мы будзем мець значнае зьмяншэньне батрацтва, якое асядзе ў нашых калектывах. Але разам з гэтым трэба падкрэсьліць, што батрацтва, якое застанецца надалей, павінна быць, галоўным чынам, як кваліфікаваная сіла ў зьвязку з індустрыялізацыяй і машынізацыяй нашай сельскай гаспадаркі.

У пляне выяўлена ясна пытаньне калгаснага будаўніцтва. Сродкі прыцягваюцца недастаткова, асабліва гаспадарчыя.

Я хачу таксама зьвярнуць увагу на тое, што пяцігодка была шырока распаўсюджана на мясцох для азнаямленьня з ёю сялянства.

Прамова тав. Стракоў скага.

Гаворачы аб пяцігадовым пляне, мы павінны памятаць, што ў пэрспэктыве нам трэба паставіць задачу перамагчы цяжкасьці, якія ў нас ёсьць, каб у канцы пяцігодкі мы мелі зусім добрае становішча для далейшага нашага гаспадарчага разьвіцьця.

Мы павінны ўсямерна разьвіваць нашы гаспадарчыя сілы ўнутры Беларусі. Перад намі стаіць задача больш разьвіць досьледы, больш вывучыць Беларусь.

Мы павінны памятаць, што сацыялізм ёсьць больш высокая тэхнічная арганізацыя, што мы будзем пры сацыялізьме мець больш высокі тэхнічны ўзровень і таму разам з колькасным ростам нашай прамысловасьці нам трэба будзе асаблівую ўвагу зьвярнуць і на якасны рост яе.

Мяжой разьвіцьця нашай прамысловасьці, як і наогул прамысловасьці Савецкага Саюзу, зьяўляецца сельская гаспадарка. Мы з асаблівай ўвагаю павінны адносіцца да разьвіцьця сельскай гаспадаркі, да плянаваньня сельскай гаспадаркі.

Адносна нашых шляхоў зносін. Мне здаецца, што ў нашай пяцігодцы мы не даацэньваем шляхаў зносін у нашых умовах, у прыватнасьці водных шляхоў зносін.

Задача перакваліфікацыі рабочай сілы павінна быць пастаўлена, як галоўная задача ў нашай прамысловасьці. Таксама вельмі важнае пытаньне і аб навуковых кадрах. Гэтыя задачы—падрыхтоўка і перападрыхтоўка рабочае сілы, падрыхтоўка высока-кваліфікаванай рабочай сілы і разьвіцьцё адпаведных навуковых інстытутаў—павінны быць абавязкова выкананы, бо яны ўплываюць на выкананьне нашай пяцігодкі.

Прамова тав. Шаршнёва.

— У нашай пяцігодцы вялікае месца займае праблема электрыфікацыі. Гэта праблема характарызуецца тым, што ўзяты пад увагу дзьве вялікія электрацэнтралі—Асінбуд і Гомельская станцыя.

Гэтыя электрацэнтралі бязумоўна павялічаць уздым нашай сялянскай гаспадаркі і асабліва ўздым нашай прамысловасьці.

Выходзячы з гэтага наша грамадзкасьць, нашы адпаведныя ўстановы, павінны як мага больш зьвярнуць увагу на электрабудаўніцтва.

Прамова тав. Мацыеўскай.

Гаворачы аб пяцігадовым пляне, мы павінны адзначыць, што разам з дасягненьнямі ёсьць у нас недахопы. Наша прамысловасьць шчыльна зьвязана з нашай сельскай гаспадаркай. І вось, калі будзем гаварыць аб культурным узроўні сельскай гаспадаркі, то знойдзем тут вялікія недахопы ў адносінах машынізацыі.

Адносна лясной гаспадаркі. Нашы лесаводы зусім ня лічацца з тым, каб на месцы вырубленых дрэў засеяць новыя, у сувязі з чым, плошча лесу зьмяншаецца.

Пару слоў пра нашу школьную сетку. На вёсцы мы бачым зусім рэдкую сетку школ. Ад гэтага церпіць наша беднята, якая ня можа пасылаць дзяцей у далёкія школы. А таму мы павінны зьвярнуць увагу на вёску і дапамагчы беднаце.

Прамова тав. Бэйліна.

Даклады, якія мы заслухалі аб узьняцьці прамысловасьці, сельскай гаспадаркі і культуры, наглядна паказалі, якім напружаным тэмпам трэба будзе ісьці, каб правесьці вялізарную працу для перабудовы ўсёй нашай народнай гаспадаркі.

Паўстае пытаньне; ці зможам мы выканаць той вялікі плян, які быў учора вызначан і выкладзен дакладчыкамі? Мне думаецца, што тут дзьвёх думак ня можа быць і не павінна быць. Гэты плян можа быць выкананы і будзе выкананы, бо для гэтага ёсьць багатыя рэсурсы ў Беларусі.

Адносна перасяленьня. За пяць год мы павінны будзем перасяліць, згодна пляну, за межы Беларусі—на Далёкі Усход, у Сібір і інш. месцы—некалькі сот тысяч чалавек. Я лічу, што для таго, каб гэта работа прайшла здавальняюча, неабходна яе падрыхтаваць, падвёўшы вынікі таго, што мы зрабілі да гэтага часу.

Вельмі сур'ёзна ў дакладзе абгаварвалася пытаньне аб узмацненьні жывёлагадоўлі і наогул аб уздыме сельскае гаспадаркі.

Але калі мы ня выраным кармовай праблемы, то ці зможам сапраўды вырашыць задачу аб узьняцьці сельскай гаспадаркі, ці зможам выканаць дырэктыву—за 5 год узьняць ураджайнасьць на 45 проц., бо з кармовым пытаньнем у нас справа пакуль што стаіць ня зусім здавальняюча.

Гэта пытаньне надзвычайна важнае з боку палітычнага і эканамічнага, бо мястэчкі ў такім становішчы, у якім яны жылі да рэвалюцыі, ня могуць жыць. Пры сацыялістычным будаўніцтве мястэчкі павінны таксама стаць часткаю ўсяго нашага сацыялістычнага будаўніцтва. Таму я лічу, што гэтым пытаньнем акрывыканкомам і райвыканкомам трэба будзе заняцца больш сур'ёзна, пракантраляваць, як там праводзяцца ўсе такія мерапрыемствы, як землеўпарадкаваньне, перасяленьне, як арганізоўваецца саматужная прамысловасьць, як скарыстоўваюцца сродкі, адпушчаныя ўрадам на гэта, як моладзь уцягваецца ў прамысловасьць і г. д.

Прамова тав. Барсукова.

(г. Мазыр).

Шляхі разьвіцьця народнай гаспадаркі Беларусі, якія вызначаны 5-гадовым плянам, з дастатковай яснасьцю гаворыць аб тым, што гэтыя шляхі цалкам адпавядаюць адзіным правільным устаноўкам на сацыялістычную перабудову нашай сельскай гаспадаркі.

Мы маем некаторы вопыт плянаваньня гаспадаркі, бо некалькі год ужо працавалі па раней вызначаных плянах.

Выходзячы з гэтага, я лічу, што IX Зьезд Саветаў павінен будзе прыняць і ўхваліць прадстаўлены 5-гадовы плян, але я павінен зрабіць некалькі заўваг.

Адносна сельскай электрыфікацыі.

Справа ў тым, што, мне здаецца тут ёсьць некаторыя недахопы наміж разьвіцьцём справы калектывізацыі нашай гаспадаркі і геаграфічным разьмеркаваньнем сельскіх электрастанцый.

Паўстае пытаньне: ці бярэм мы ўстаноўку на індывідуальныя сялянскія двары ў сельскай электрыфікацыі ці на электрыфікацыю калгасаў?

Тав. Карклін у сваім дакладзе гаварыў, што па калгасы, і я з гэтым згодзен. Я прывяду вам практычныя прыклады з умоў нашай акругі, з якіх відаць адваротнае: мы вызначылі пабудаваць 5 сельскіх электрастанцый у нашай акрузе і як раз геаграфічнае разьмеркаваньне гэтых станцый такое, што ў тых раёнах, дзе найбольш разьвіта калгаснае будаўніцтва, гэтых станцый няма.

Надзвычайна вялікім недахопам у нашым пляне зьяўляецца ня вывучанасьць пытаньня аб геаграфічным разьмеркаваньні дзяржаўнай прамысловасьці. Тут справа кульгае, і гэта сьведчыць аб тым, што мы нашай гаспадаркі ня ведаем.

Аб мясцовай прамысловасьці. Прадаўнікі з месц гаварылі, што кіраваньне мясцовай прамысловасьцю ў нас кульгае. Я таксама лічу патрэбным паскрэсьліць гэты момант, бо калі такое кіраваньне будзе і з боку ВСНГ і з боку інспэктарыяту мясцовай прамысловасьцю ў акругах, дзе няма адпаведных спэцыялістаў, дык, зразумела, мясцовая прамысловасьць будзе і далей кульгаць. У прыватнасьці, я лічу, што трэба будзе зьняць узаемаадносіны цэнтру з акругамі так, каб ня прыходзілася кожны раз езьдзіць у Менск штурхаць тую ці іншую справу, ці каб атрымаць яких 10 тысяч руб.

Прамова тав. Дубіны.

Я спынюся на пытаньні сельска-гаспадарчай каапэрацыі, якая асабліва зараз павінна будзе прыняць вялікі ўдзел у ажыцьцяўленьні пяцігадовага пляну.

Я павінен падкрэсьліць, што і да гэтага часу мы маем шэраг выпадкаў самых нядбайных, няўважлівых адносін да каапэрацыі, у прыватнасьці, да сельска-гаспадарчай каапэрацыі. Ня гледзячы на цэлы шэраг дырэктыў нашага ўраду, мы наглядаем бягучасьць у складзе кваліфікаваных працаўнікоў.

Дзеля выкананьня ўскладзеных на каапэрацыю задач мы, па-першае, павінны ўзмацніць свой апарат, каб ён мог справіцца з сваімі вялізарнымі задачамі. Па нашых плянах каапэраваньня сельскай гаспадаркі мы павінны на працягу гэтага 5 годзьдзя каапэраваць сельскую гаспадарку вытворчымі аб'яднаньнямі на 79,9 проц. супроць 9 проц. каапэраваньня на сёньнешні дзень. Потым мы павінны ўключыць у аб'яднаньне каапэрацыйных гаспадарак да 10 проц. усіх сялянскіх гаспадарак, а ў сетку калгасаў уключана ўсяго 1½ процанта. Таксама перад намі стаіць вялізарная задача дастаўкі сельскай гаспадарцы сродкаў вытворчасьці. Мы сёлета ўкладаем у сродкі вытворчасьці для сельскай гаспадаркі 14 міл. рублёў, а ў канцы 5 годкі павінны ўкласьці 87 міл. руб. Гаворачы аб дастаўцы сродкаў вытворчасьці сельскай гаспадарцы, мы павінны паставіць пытаньне аб тым, каб паміж сельска-гаспадарчай каапэрацыяй і нашай прамысловасьцю ўтварыць больш правільныя ўзаемаадносіны, каб наша прамысловасьць больш дапасоўвала свае пляны да абслугоўваньня сельскай гаспадаркі.

Затым с.-г. каапэрацыя зараз мае новыя абавязкі ў сваёй працы. Побач з асноўнай задачай—правядзеньнем рэканструкцыі сельскай гаспадаркі—у нашай штодзённай працы мы павінны будзем таксама не паслабляць апэрацый па збыту-дастаўцы. Тавараварот с.-г. каапэрацыі займае ў агульным таваравароце Беларусі зараз 40 проц. на загатоўках і дастаўку па пляну мы павінны будзем за гэту пяцігодку павялічыць да 75 проц. Увесь тавараварот у каапэрацыі ў агульным звароце нашай Рэспублікі па дастаўцы і збыту складае сёньня ўсяго каля 8 пр. і гэтыя 8 проц. у канцы пяцігодкі мы павінны будзем павялічыць да 42.

Кантрактацыю сёлета мы праводзім на 2½ мілёны рублёў, а ў канцы пяцігодкі мы павінны будзем кантрактацыю павялічыць на 51 мілён рублёў, закантрактоўваючы 70 проц. усёй таварнай сельска-гасп. прадукцыі.

Я лічу недахопам пяцігадовага пляну тое, што, ня гледзячы на пастанову нашага ўраду ад 23 сьнежня 27 г. аб арганізацыі першай Усебеларускай выстаўкі сельскай гаспадаркі і прамысловасьці, якая павінна быць шчыльна ўвязана з пяцігадовым плянам, гэтай ўвязкі няма. Думаю, што тут дапушчана некаторая памылка.

Недахопам пяцігадовага пляну я лічу таксама тое, што ў ім недастатковае месца адведзена вырабу будаўнічых матар'ялаў саматужным спосабам.

Прамова тав. Арнольдава.

У дакладзе тав. Каркліна аб пяцігадовым пляне роля транспарту высьветлена недастаткова. Я дазволю сабе дапоўніць гэта.

Асноўны напрамак і разьвіцьцё транспарту складаецца з таго, што ён павінен зьвяцца фактарам узьдзейнічаньня на эканоміку райёнаў, нашырэньне новага будаўніцтва і палепшаньне яго ў якасьці гэтага фактара, шляхам рацыяналізацыі і рэканструкцыі.

Як стаіць справа з гэтай пабудовай пляну? Папершае, гэты напрамак вызначаюць затраты; напрамак затрат разьбіваецца паміж асноўнымі відамі транспарту і ў частцы воднага транспарту ён павінен зьвяцца разгрузкай чыгункі, затым тарыфная палітыка, якая ўвязваецца з эканамічным райёнаваньнем.

Як ідуць асноўныя напрамкі? Папершае, пры росьце грузазвароту на 50 проц. мы перавышаем 1913 год больш, чымся ў два разы, а дальнасьць прабегу пасажырскіх цягнікоў дасягнула 32 проц.

Гэта ў частцы пляну перавозак.

У частцы пляну рэканструкцыі транспарту, якая адразу пераводзіць транспарт на новую тэхнічную базу, на зусім іншыя рэйкі, галоўнае зводзіцца да лёкаматываў. Лёкаматывы будуць вялікай магутнасьці; 300 новых пасажырскіх і каля 2 з палов. тыс. таварных. Нарэшце, палепшаньне эксплёатацыі дае нам эканомію ў 52 міл. руб. Па некаторых чыгунках уводзіцца электрыфікацыя, г. зн. электрычныя цягнікі і цепловозы.

Разьмеркаваньне агульнай сумы ў 4 мільярды рублёў адбудзецца наступным чынам: 1.300.000.000—на рухавы склад, г. зн. на цягнікі і вагоны; на рэйкі—911 мільёнаў і на ўсе іншыя—43 проц.; звыш паўтара мільёнаў рублёў—на пабудову складаў, жыльлёвае будаўніцтва, майстэрні, дэпо.

Найбольшыя затраты—23 проц.—найдуць на рэйкі і шпалы, прычым у транспарце будзе ўведзена сэрыя выключна магутных рэек.

У галіне мэтадаў, якія нас набліжаюць да заграніцы, мы будзем мець арганізацыю таварнага руху па раскладу. Першы вопыт ужо ёсьць зараз. Будзе зьмяншэньне спазьненьняў цягнікоў, зьмена самой сыстэмы кіраваньня з затратаю на навукова-дасьледчыя работы 120 млн. руб. і інш.

Мы можам канстатаваць, што рост транспарту ў Беларусі на агульнай базе росту транспарту ў Саюзе будзе таксама вялікі.

Прамова тав. Бонч-Асмалоўскага.

Я хачу зрабіць некалькі заўваг, якія мы прапрацавалі ў Дзяржпляне і паставілі на разгляд ураду і Зьезду ў зьвязку з тымі заўвагамі, якія былі зроблены выступаўшымі тут у частцы сельскай гаспадаркі.

Адна з агульных праблем, на якой згуртавана ўвага ў пляне—гэта праблема падвышэньня ўраджайнасьці на 45 проц. Гэта ўстаноўка, зразумела, патрабуе вельмі вялікага напружаньня ўсіх сіл. Вялікі ўздым ураджайнасьці ня можа быць дасягнуты толькі адныімі мерапрыемствамі дзяржавы і адным кіраваньнем з цэнтру. Вялікі ўплыў тут будзе мець мабілізацыя ўсіх сіл на месцы, мабілізацыя ўвагі і сіл самога сялянства.

Другое асноўнае ўдарнае мерапрыемства, на якім грунтуецца ўвага ў нашым пяцігадовым пляне, гэта. калектывізацыя сельскай гаспадаркі Задача пяцігадовага пляну—як мага больш пашырыць калектывізацыю сельскае гаспадаркі. Зразумела, зусім правільны былі заўвагі некаторых выступаўшых, што ў справе калектывізацыі сельскай гаспадаркі яшчэ недастаткова прапрацавана пытаньне, ня досыць плянава ўвязана з іншымі плянамі намёткамі. Калектывізацыю сельскай гаспадаркі трэба будзе праводзіць такім чынам, каб даць у рукі калектывам адразу вялікія тэхнічныя сродкі, каб яны маглі хутка ўзьняць сваю гаспадарку на такую вышыню, якая паказала-б, што такая гаспадарка шмат карысьней, чым асобныя дробныя сялянскія гаспадаркі. Трэба даць значна больш складаныя машыны на вёску, трэба пабудаваць добрую гаспадарчую сядзібу. Пагэтаму становішча значна больш складаным самы працэс і тыя тэхнічныя падставы, на якіх трэба будаваць калектывы. Гэта таксама вялікая неабходнасьць больш даць сродкаў на калектывізацыю сельскай гаспадаркі.

Прамова тав. Воўк.

Я хачу спыніцца на пытаньні наконт сялян-дасьледчыкаў. Тав. Рачыцкі нам прывёў лічбы аб тым, што ў розных акругах ёсьць гаспадаркі дасьледчыкаў, у якіх ёсьць вялікія дасягненьні ў сэнсе ўраджайнасьці. Але тав. Рачыцкі, нажаль, не сказаў Зьезду аб тым, які сацыяльны склад гэтых дасьледчыкаў. Я думаю, што гаспадарка Мароза, якая прагрымела ў нашым друку, прымушае нас задумацца аб тым, ці няма ў нас яшчэ такіх гаспадарак, як гаспадарка Марова. Мы самі павінны паставіць перад Наркамземам пытаньне, каб нашымі дасьледчыкамі былі ў першую чаргу нашы калгасы, нашы камуны, нашы сяляне-беднякі і ісераднякі, і каб ніводнай заможнай гаспадаркі ня было ў ліку гэтых дасьледчыкаў.

Далей я хачу спыніцца на пытаньні аб парадным будаўніцтве. Мы зараз перажываем фінансавыя цяжкасьці і цэлы шэраг гаспадарчых цяжкасьцяў, і вось у той момант, калі мы ставім праблему—дагнаць і перагнаць буржуазныя краіны—мы ні ў якім разе ня можам ставіць пытаньне аб парадным будаўніцтве. У Барысаве, напрыклад, закладаецца дом Саветаў, у той час, калі школа яшчэ ня скончана і бальніца яшчэ таксама ня зусім скончана. Зьезд сёньня павінен сказаць, што параднага будаўніцтва пакуль што ня трэба пачынаць.

Наконт школьных вучасткаў. Мы ведаем па цэламу шэрагу прыкладаў, што нашы вучасткі пры школах не выкарыстоўваюцца, як культурныя вучасткі. Калі наступае лета, настаўнікі разьяжджаюцца, і гэтыя вучасткі пры школе альбо зусім не засяваюцца і ляжаць аблогам, альбо засяваюцца якім-небудзь селянінам на часьць. Мне здаецца, што мы сёньня павінны будзем паставіць пытаньне так, каб усе школьныя вучасткі былі культурнымі, прыкладнымі.

Прамова тав. Пічэты

— Мы ўчора на працягу ўсяго дня слухалі даклады аб пяцігадцы. Зусім зразумела, што мы гэтыя даклады слухалі з вялікаю ўвагаю, бо перад намі быў дан малюнак бягучага жыцьця Беларусі. Беларусь сельска-гаспадарчая ператвараецца ў краіну індустрыяльную; Беларусь мала-культурная, няпісьменная становіцца пісьменнаю. Зразумела, што такія пэрспэктывы ў нашым жыцьці на нас зрабілі надзвычайнае ўражаньне.

Трэба сказаць, што бязумоўна, маюцца ўсе даныя для таго, каб гэтыя пэрспэктывы сталі рэальным фактам. Калі ў 1921 годзе Беларусь была зруйнавана, і Савецкая ўлада пастанавіла ўтварыць Беларускі Дзяржаўны Унівэрсытэт, што ў той час мы нічога ня мелі: у нас ня было ні кніг, ні падручнікаў, ні абсталяваньня. У сучасны момант мы маем і абсталяваньне, і падручнікі; будуецца Унівэрсытэцкі Гарадок.

Але вось на што, па маёй думцы, трэба зьвярнуць увагу: у сучасны момант ад навуковых спэцыялістаў патрабуецца ня толькі выкладаць лекцыі ў вышэйшых навучальных установах, але патрабуецца, каб яны навуковым чынам працавалі, і каб іх навуковая праца адпавядала інтарэсам нашай сацыялістычнай гаспадаркі.

Трэба адзначыць, што ў сучасны момант, дзякуючы вялікай перагружанасьці пэдагагічнай працай, вялікая колькасьць нашых навуковых сіл ня можа аддацца навуковай працы. І каб нашы навуковыя сілы маглі выканаць тое, чаго ад іх патрабуе савецкая ўлада і партыя, трэба рэканструіраваць эусім становішча выклад[illegible] нэйшай навучальнай у[illegible] яму магчымасьць ня тол[illegible] ва Унівэрсытэце, а так[illegible] навукай

Вось чаму я лічу, што [illegible] вым пляне павінна быць [illegible] увагу неабходнасьць ква[illegible] выкладчык, які прапра[illegible] рую колькасьць гадоў у [illegible] навучальнай установе, м[illegible] водпуск выключна для [illegible] працы. Што-ж для гэтага [illegible] біць? У заходня-эўрапейс[illegible] ных краінах ёсьць правіл[illegible] кладчык або педагог, як [illegible] прапрацаваў у школе, па[illegible] 5 месячныя курсы ў які[illegible] вэрсытэт, дзе ён слухае [illegible] курсах, знаёміцца з новы[illegible] нямі навукі, з новай літ[illegible] новым жыцьцём.

Мне здаецца, што і нам[illegible] сы неабходна арганізоўва[illegible] ных вышэйшых навуковы[illegible] для кваліфікацыі працаўні[illegible]

Зараз 5-гадовы плян па[illegible] навуковых сіл, але адкуль [illegible] брать гэтыя навуковыя сі[illegible] юся, што наш Саюз—РСФ[illegible] іна—не дадуць нам гэтых [illegible] сіл, бо іх мала, асабліва [illegible] спэцыялістаў. Значыць, [illegible] звярнуць увагу на арганізац[illegible] ных вышэйшых навучальн[illegible] Але трэба арганізоўваць [illegible] навучальныя ўстановы так[illegible] адразу былі пастаўлены [illegible] сэнсе абсталяваньня.

Яшчэ адно пытаньне. Н[illegible] на тое, што ў сучасных [illegible] навучальных установах зьв[illegible] га на нашу моладзь, на [illegible] асьпірантуру, да сучасна[illegible] наша асьпірантура яшчэ не [illegible] ная, яе мы маем у невял[illegible] касьці. І таму, каб наш[illegible] маглі на працягу 5 год за[illegible] патрабаваньні ўсіх вышэй[illegible] чальных устаноў, мне зда[illegible] значна павялічыць колька[illegible] асьпірантаў.

Прамова тав. Алей[illegible]

(Галоўны інжынэр 1-й [illegible] элетрастанцыі імя [illegible]

Таварышы! Даложаны ўр[illegible] довы плян адрозьніваецца [illegible] най сьмеласьцю і пабудован[illegible] на, вельмі добра і правіл[illegible] вільна з пункту погляду та[illegible] базуецца ў прамысловых а[illegible] энэргетычных падставах, і [illegible] гэтых энэргетычных падста[illegible] фікацыя займае не малую р[illegible] трыфікацыя выражаецца ў [illegible] 2-х райённых станцый, [illegible] сканчэньня Асінаўскай стан[illegible] дове другой райённай і тэр[illegible] вых станцый.

Калі глядзіш на ўсе пэр[illegible] якія вызначаюцца плянам, [illegible] ваеш поўнае задавальненьне; [illegible] няешся, аднак, перад на[illegible] важным момантам з пункту [illegible] выкананьня пляну, гэта [illegible] таньнем, на якім, здаецца, [illegible] амаль усе выступаючыя: як [illegible] гэты плян, правільней, які[illegible] будзе выконвацца гэты плян.

Тав. Баліцкі ў сваім дакла[illegible] заў сёе-тое па гэтым пытан[illegible] ён не задаволіў мяне зусім. [illegible] заў, што будуць арганізаваны [illegible] будуць пабудаваны тэхнікумы [illegible] і такая-то колькасьць спэцыя[illegible] дзе на працягу 5 год падрых[illegible]

Але-ж мы ўжо ўступілі [illegible] год 5-годкі, і адчуваем вялі[illegible] дахоп спэцыялістаў. Таварыш[illegible] заяўлялі, што яны адчувалі [illegible] спэцыялістаў і ў мінулым і [illegible] годзе і г. д., значыць, чакан[illegible] спэцыялістаў для выкананьня [illegible] магчыма

Таварышы з месц заяўля[illegible] калі прыяжджае добры спэцы[illegible] ён пасядзіць два тыдні—мес[illegible] кае ў РСФСР, бо там зарпла[illegible] і ўмовы працы лепшыя і г. д.

Мне здаецца, што пры [illegible] трэба было-б арганізаваць пас[illegible] якое ня толькі разьмяркоўва[illegible] яно займалася прыцягненьнем [illegible] лістаў з-за межаў Беларусі. [illegible] там іх таксама мала, там іх [illegible] не хапае, але ўсё-ж такі, [illegible] было-б што-небудзь зрабіць.

Далей, у зьвязку з недахопам [illegible] спэцыялістаў, трэба было-б паб[illegible] кансультацыйныя канторы ў са[illegible] лоўных гарадох Беларусі, нап[illegible] у Менску, Магілеве і Віцебск[illegible] дзе ёсьць некаторыя буйныя сг[illegible] сты, якія могуць працаваць [illegible] і якія маглі-б працаваць у [illegible] бюро, каб даваць магчымасьць [illegible] станца парадамі больш вопыт[illegible] дзей у тых мясцох, дзе ня бу[illegible] рых спэцыялістаў на працягу [illegible] часу.

Прамова тав. Міцьк[illegible]

Правільнае вырашэньне нац[illegible] нага пытаньня—гэта ёсьць узм[illegible] не сацыялістычных рэспублік і [illegible] туры пралетарыяту.

У нацыянальным вырашэньн[illegible] таньняў у нашых вайсковых [illegible] мы маем вялікія дасягненьні. [illegible] ватнасьці ў нашай Аб'яднанай [illegible] рускай Школе імя ЦВК мы ў с[illegible] момант у большай сваёй части [illegible] райшлі на выкладаньне як вайс[illegible] так і палітычных дысцыплін на [illegible] рускую мову.

Праўда, у гэтым кірунку мы [illegible] шэраг недахопаў, як няхватка п[illegible] нікаў, статутаў, як няхватка [illegible] падрыхтаванага складу, які добр[illegible] даў-бы беларускаю моваю, але [illegible] гэтым годзе мы цэлы шэраг гэт[illegible] дахопаў зьнішчылі.

А. Хацкевіч.

Некаторыя вынікі IX Зьезду Саветаў*).

У поўнай адпаведнасьці з гэтымі асноўнымі задачамі, IX Усебеларускі Зьезд Саветаў абгаварыў і ацаніў дзейнасьць Ураду і зацьвердзіў пяцігадовы плян разьвіцьця народнае гаспадаркі і культуры, даў ураду ў гэтым напрамку яскравыя дырэктывы.

Зацьверджан плян пяцігадовага разьвіцьця народнае гаспадаркі і культуры, прызнаны Зьездам Саветаў цалкам адпавядаючым агульна-саюзнаму пляну і асноўным гаспадарчым, культурным і палітычным задачам, якія пастаўлены Камуністычнай Партыяй перад Беларускай ССР.

Разам з гэтым Зьезд адзначыў галоўныя цяжкасьці, якія будуць сустракацца на шляху ажыцьцяўленьня пяцігадовага пляну. Гэта тэхнічна-эканамічная і культурная адсталасьць, як вынік спадчыны мінулага; напружанасьць самых тэмпаў гаспадарча-культурнага будаўніцтва; надзвычайная складанасьць ажыцьцяўленьня сацыялістычнай рэканструкцыі і калектывізацыі пры наяўнасьці сотняў тысяч дробных і найдрабнейшых распыленых індывідуальных тэхніка-адсталых сялянскіх гаспадарак; непасрэднае прымежнае становішча Беларусі і, нарэшце, вагоршаньне ўсіх гэтых цяжкасьцяў клясавым абвастрэньнем клясавай барацьбы, у выніку нашага сацыялістычнага наступу на капіталістычныя элементы, якія бяз бойкі не захочуць аддаваць сваіх пазіцый.

Каб перамагчы ўсе гэтыя цяжкасьці і для поўнай рэалізацыі пяцігадовага пляну, Зьезд Саветаў заклікаў усіх працоўных гораду і вёскі Беларусі навесьці рашучую барацьбу за ізумоўнае выкананьне праграмы індустрыялізацыі краіны; за сацыялістычную рэканструкцыю сельскае гаспадаркі, пры асаблівай увазе калгаснаму будаўніцтву; за ўзмацненьне працоўнай дысцыпліны, зьніжэньне прагулаў і расхлябанасьці ў вытворчасьці, за сацыялістычную рацыяналізацыю вытворчасьці; за своечасовае забясьпечаньне сельскае гаспадаркі і культурнага будаўніцтва необходнымі кадрамі кіраўнікоў і спэцыялістаў з рабочае масы, батракоў і бядняцка-серадняцкага сялянства; за ўзмацненьне плянавай дысцыпліны і ролі плянавага кіраўніцтва ва ўсёй сыстэме народнае гаспадаркі і культуры.

Разам з тым Зьезд Саветаў зьвярнуў увагу Ураду Беларускае ССР і ўсіх працоўных на тое, што пасьпяховае ажыцьцяўленьне пяцігадовага пляну магчыма толькі пры ўмове: яшчэ большай актыўнасьці і арганізаванасьці працоўных мас наогул і рабочае клясы ў асаблівасьці, накіраванай на ажыцьцяўленьне пяцігадовага пляну; максымальнай мабілізацыі сіл і сродкаў працоўных, а таксама ўсебаковай мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў краіны на справу сацыялістычнага будаўніцтва; шырокага ўцягненьня рабочае клясы да непасрэднага і кіруючага ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве; усямернага разгортваньня сацыялістычнага спаборніцтва ў горадзе і вёсцы, а таксама паміж гарадам і вёскай і магутнага разгортваньня самакрытыкі і крытыкі шырокіх працоўных мас зьнізу, для барацьбы з бюракратызмам у дзяржаўным і гаспадарчым апараце.

Побач з правядзеньнем чысткі савецкага апарату, IX Зьезд Саветаў, улічваючы складанасьць задач рэканструкцыйнага пэрыяду, даў дырэктывы дамагчыся большай прыстасаванасьці савецкага апарату да пасьпяховага ажыцьцяўленьня пэрспэктыўнага пляну і забясьпячэньня ў рабоце апарату чоткай клясавай лініі.

З асаблівым задавальненьнем Зьезд Саветаў адзначыў пасьпяховасьць правядзеньня выбарчай кампаніі, якая дала высокі рост абраных у саветы працоўных жанчын.

Зьезд даручыў дэтальна распрацаваць усе арганізацыйныя пытаньні, зьвязаныя з рэалізацыяй мерапрыемстваў, якія вызначаны пяцігадовым плянам, і распрацаваць пяцігадовыя кантрольныя лічбы па асноўных галінах мясцовае гаспадаркі і культурнага будаўніцтва ў разрэзе кожнае акругі. Нарэшце, Зьезд Саветаў паказаў на необходнасьць шырокай папулярызацыі пяцігадовага пляну разьвіцьця народнае гаспадаркі сярод працоўных.

Па пытаньнях вайсковага будаўніцтва, якія побач з пяцігадовым плянам былі асобна прапрацаваны IX Усебеларускім Зьездам Саветаў, Зьездам адзначана, што Ўрад Савецкай Беларусі ўсямерна дапамагае Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі ў справе тэрытарыяльнага будаўніцтва, арганізацыі матар'яльнай базы для нармальнага праходжаньня дапрызыўнай падрыхтоўкі, палепшаньня матар'яльна бытавых умоў асабовага складу арміі, узмацненьня ваенізацыі насельніцтва і ўцягненьня ў гэтую справу нашых грамадзкіх арганізацый.

У выніку за мінулыя два гады значна ўзьнялася баяздольнасьць нашай Чырвонай арміі, а таксама ўзрасла абароназдольнасьць краіны наогул, дзякуючы ўзмацненьню і паляпшэньню ваенізацыі працоўных.

Роля нашай Чырвонай арміі, як абаронцы інтарэсаў працоўных, па-першае, і як культурнага ачагу, падругое, зусім усьвядомлена працоўнымі Беларусі, што яскрава сьведчыцца вялікім жаданьнем з боку працоўнай моладзі быць у шэрагах арміі і тымі вельмі добрымі адносінамі да Чырвонай арміі, якія мы наглядаем з боку рабочых і сялян.

Нацыянальная палітыка, якая праводзіцца Савецкай уладай, знайшла свой поўны адбітак таксама і ў будаўніцтве Чырвонай арміі. У нацыянальна-беларускіх часьцях праца праводзіцца поўнасьцю на беларускай мове. З 1-га студзеня 1929 году выходзіць чырвонаармейская газэта на беларускай мове—„Чырвонаармейская Праўда". Займаючыся вывучэньнем вайсковае справы, рабочыя і сяляне, знаходзячы

Шырэй разгарнуць самакрытыку працоўных мас.

СУПРОЦЬ П'ЯНІЦ, БЮРАКРАТАЎ, БЯЗЬДЗЕЛЬНІКАЎ.

ПРАЦУ КААПЭРАЦЫІ ПАД КАНТРОЛЬ СПАЖЫЎЦА.

...ану праца РВК прызнана незадавальняючай?

(Лупалаўскі раён, Магілеўшчына).

...працягу чатырох дзён VI раённы ...ветаў абгаварваў працу свайго ...ікому за мінулыя два гады і ў ...гэтага абгаварэньня прызнаў пра...ыканкому і рэвізійнай камісіі не...ляючай.

...выклікана такая пастанова?

...аецца, што на працягу гэтых двух ...ба праводзілася барацьба з хвара...ньявішчамі, у выніку чаго ёсьць ...астрат, выпадкі скарыстаньня кля...ніі ў некаторых сельсаветах (Ма...Грабянёўскі, Шчэжарскі, Амхоў...хініцкі і інш. сельсаветы) і ка...вак (Лупалаўскае с.-г. крэдытнае ...тва і Галянёўскае спажывецкае). ...орыя сельсаветчыкі і каапэратары ...ачвалі па 600 руб., а РВК на гэта ...ртаў увагі. На дзіва, што ў Лу...ім раёне ходзіць такая прыказка: ...растратчык, бюракрат і наогул ...т—знойдзе сабе прытулак у РВК". ...канком нават слаба кіраваў і сель...і раёну; ён несваечасова, рэага...жыцьцёвыя пытаньні, якія высоў...ю боку сельсаветаў, у выніку чаго ...амісій пры с-с. заняпала, а вяско...ў застаўся без кіраўніцтва.

...уленьне клясавай лініі зьезд адзна...боку зямельнае часткі райвыкан...кою, між іншым, міраваў і загад...тыец Раманаў (незаконная здача ...арэнду, драбленьне сялянскіх ...рак і г. д.).

...к датычыцца лясоў мясцовага зна...то тут райвыканком надзвычайна ...праводзіў барацьбу са злачы...у выніку чаго некаторыя вёскі ...ді, Машанакі і інш.) зусім зні...ваве лясы.

...к наглядзець на пастаноўку працы ...рчых каапэрацыйных аб'яднань...шыных, меліярацыйных і інш.), ...ым, што і тут райвыканком не ...у сур'ёзнае ўвагі, у выніку чаго ...месца выпадкі засьмечваньня гэтых ...цый непажаданым нам элемэнтам; ...крэдыты скарыстоўваюцца не па ...эньні. Некаторыя таварыствы ...толькі на паперы.

...ныя таварыствы ў райёне чамусь ...арганізоўваюцца, тады як для іх ...се падставы: гарфяных балот—...годня, райён бязьлесны, а мы ве...то торф гадзіцца ня толькі для ...а для ўгнаеньня.

...нічы склад прэзыдыуму РВК пра...з прахладкай" і не зьвяртаў на...увагі на ўцягненьне сялянскіх ...у дзяржаўны крэдыт.

...гасы пралазіў варожы нам эле...кулакі, а РВК ніякіх мер ня пры...гас „Саха і Молат" у Кіраграў...

...шмат выпадкаў няправільнага ...аньня палёгак на с-г. падатку і страхоўцы. Па страхоўцы была дапушчана блытаніна пры налічэньні яе, што вельмі шкодна адбілася на спагнаньні апошняй і выклікала незадаволеньне сялянства.

Сродкі самаабкладаньня ў некаторых выпадках былі скарыстаны не па прызначэньні.

Зьезд саветаў сказаў сваё важкае слова і аб апараце райвыканкому і сказаў вось што:

„Дзякуючы засьмечанасьці апарату райвыканкому варожым элемэнтам і слабому кіраўніцтву з боку прэзыдыуму РВК, у апараце райвыканкома выкмапчага камітэту панае бюракратызм, грубыя адносіны да сялянства і злачынствы пасобных працаўнікоў".

Гэтым-жа хварэе і лясьніцтва.

Райённы камітэт сялянскіх таварыстваў узаемадапамогі захварэў на папоў, а таму ён апошніх залічыў у сябры камітэту, выдае даведкі на атрыманьне хлеба ў каапэрацыі заможнікам (а колькі-ж па даведках гэтага камітэту вучыцца заможнікаў у розных навучальных установах? Трэба быць упэўненым, што ня мала! С. Л.).

Такім чынам, на падставе ўсяго гэтага, —ці мог зьезд саветаў вынесьці іншую рэзалюцыю? Ня мог. Зьезд даў ацэнку правільную, і ў выніку ўсяго гэтага, ніводзін член прэзыдыуму РВК мішулага складу не ўвайшоў у новы склад райвыканкому.

Тут ня лішне будзе застанавіцца і на такой заўвазе. Чаго-ж глядзеў райком КП(б)Б, і дзе быў акрвыканком, бо РВК амаль што поплеч з АВК працуе і гэта ўсё праходзіла якімсьці чынам міма ўвагі акрвыканкому. А што тады казаць пра тыя райвыканкомы, які знаходзяцца на адлегласьці ад АВК на 90 вёрст, як Краснапольскі, Хоцімскі і інш.?

Нова-абраному складу райвыканкому на далейшы час зьезд даў шмат практычных прапаноў, напрыклад: узяць рашучы напрамак на зьнічаньне ўсіх хваравітых зьявішч як у апараце РВК, сельсельсаветах і іншых установах райёну праз рашучае разгортваньне самакрытыкі ажыўленьне дзейнасьці рэвкамісій і ўцягненьне ў самакрытыку і ў дапамогу савецкаму апарату—батрацтва і бядняцка-сераднцкіх мас вёскі.

Нова абраному складу РВК і сельсаветам запрапанована зьвярнуць асаблівую ўвагу на зямельныя справы, на зьнічэньне судовай цеганіны і канчатковае ўпарадкаваць справу з лясамі мясцовага значэньня.

Будзем спадзявацца, што новы склад РВК з задачаю, якую на яго ўскладаў зьезд саветаў справіцца і зможа наладзіць працу.

С. Лодысеў.

Панае безгаспадарчасьць.

(Кармянскі р., Магілеўскай акр.).

Ня маючы ніводнай капейкі па каштарысу грошай, РВК распачаў будаваць амбуляторыю коштам у 5.000 р. Пастаўлен драўляны зруб па фундамант са ўзятага ў лясьніцтве лесаматар'ялу на суму 2967 руб. яшчэ ў 1927 г., прычым гэтыя грошы яшчэ ня выплачаны; невядома, з якіх грошай зроблен разьлік з рабочымі, прычым і тут ёсьць запазычанасьць.

Гэта прыклад няпляновага будаўніцтва. Наогул, калі паглядзець на ўсё будаўніцтва і работу, якая праводзілася на працягу мінулых год, то тут яскрава выяўляецца поўная безгаспадарчасьць і парушэньне бюджэтнае дысцыпліны. Па каштарысу было адпушчана на наём памяшканьняў 5464 руб., а зараз засталося толькі 480 р., у той час, калі за сакавік яшчэ ня выплачана за памяшканьне 374 руб.; рэшта грошай невядома куды пашлі.

Па загаду былога старшыні Казакова вывезен лесаматар'ял для пабудовы 2-х новых школ і скончэньне пачатых у мінулым годзе. Лес вывезен да будынку РВК, адкуль будзе перавозіцца на вызначаныя месцы для пабудовы школ; зноў будуць выдаткі на перавозку, у той час, калі гэта можна было зрабіць адразу. Але-ж грошай няма: адпушчаныя на каштарысе на пабудову 2-х плянавых школ 16.000 р. выдаткаваны, а пачатыя ў 1928 г. школы недабудаваны. Лесаматар'ял гніе, як гніе і зруб амбуляторыі з-за адсутнасьці грошай.

Дапамога бяднейшым вучням прайшла нездавальняюча, гэта таму, што перавыдаткаваны вызначаныя па каштарысу 400 руб., а бедната чакала, што будзе дапамога.

Недастаткова цікавілася ўсёй справай выдаткаваньня грошай і райённая рэвізійная камісія, як і якасьцю будаўнічых работ.

Фінкантроль да гэтага часу не праверыў дакладна ўсіх рахункаў, ня гледзячы на просьбу прэзыдыуму РВК аб высылцы кантралёра для дапамогі раскапацца ў паперах фінчасткі і наленьшыць справаздачнасьць. **Падарожны.**

САНТЫМЭНТАЛЬНЫЯ РАМАНСЫ І ТЫСЯЧЫ РУБЛЁЎ.

— Страхкасе—вінны. Дзяржтэатру—вінны, піяністу і вартаўніку—вінны, за звыштэрміновыя—вінны... Каму мы яшчэ ня вінны?

— У Страхкасу пішэце: з прычыны цяжкага фінансавага становішча просім растэрміновать аплату 500 руб. страхавых узносаў, а пені 53 руб. зьвяць. Вартаўнік, піяніст пачакаюць, звыштэрміновыя пакрысе заплацім, для аплаты Дзяржтэатру — атрымаем з саюзу.

І вось у Ленінград ляціць тэлеграма з аплачанымі адказамі. Задыхаўшыся, бегае па мясцовых заг. клюбу, зьбіраючых 750 руб.; не знаўкаюць у канцэлярыі тэлефонныя званкі:—як з нумарамі? Даведаліся, калі прыбывае цягнік? Прапалеце на сцэне печы. Афішы, афішы!—не забудзьцеся заказаць! Гэты загад дае масавая камісія.

Голас, гвалт—едуць, едуць!—ляціць тэлеграма.

І вось прыбываюць „доўгачаканыя". Для спатканьня на вакзал выяжджае член праўленьня.

На другі дзень—канцэрт. Рамансы аб каханьні, аб дзявочай журбе слухае аўдыторыя. Сумна глядзяць на сьпевакоў камсамольцы, шмат хто насьмешліва пераглядаецца і зявае і толькі ў кутку нейкае стварэньне ў капялюшыку ў захапленьні шэпча;—якая пекната!

... — „Сколько раз твердили миру", што рамансы аб каханьні і далікатных дзяўчынах адчуэлі, як адчуэў і той час, калі іх сьпявалі",—пісала на другі дзень насьцэнгазэта клюбу.—Ужо пара зразумець, што рамансы гэтыя, могуць задаволіць толькі публіку, якая аджыла, заўсёды ўлюбёных юнакоў і сантымэнтальных дзяўчат. І ўсё-ж са сцэны нашага клюбу часта можна чуць сьпевакоў з гэткім рэпэртуарам.

Галасамі ў пустыні засталіся гэтыя словы. Роўна праз месяц клюб зноў наведалі артысты.—„Вернись, вернись, я так люблю тебя-я",—стагнаў барытон.—„О, не-ет! Напрасны ваши уверен-ья"—падхапіваў яму зноў калега.

... „Ня было клопатаў, дык паехала баба ў Ленінград",—гаварылі пасьля гэтых канцэртаў члены клюбу. Справа ў тым, што ленінградзкія сьпевакі, „тэнаркі", як нехта іх назваў, зьявіліся ў клюбе пасьля паездкі ў Ленінград за вопытам саюзнага клюбу членаў праўленьня. Мінула каля двох месяцаў з таго часу. Вопыт, прывезен у матар'ялах і перададзен ў дакладах на насяджэньні праўленьня, перададзен дзя распрацоўкі ў камісію, якая мірна сьніць, і пра якую ўсе забыліся. Затое прыяжджалі артысты: 5 канцэртаў каштуюць клюбу вельмі многа

Праўленьне клюбу падлічвае ўзросшыя даўгі, заказвае да пастаноўкі гуртка дэкарацыі і эканоміць на тым, што гасяць сьвет у фойе, калі няма пастаноўкі, і калі члены клюбу заходзяць у клюб адпачыць. **Гэта панавальна і гаворыць за тое, што ўся ўвага праўленьня зьвернута на сцэну.**

Шмат фактаў, якія пацьвярджаюць, што ў клюбе не адчуваецца гаспадара, што работа вядзецца абыяк, што грошы ляцяць на вецер, што аб палітыкавыхаваўчай працы тут няма і гутаркі.

Ці доўга клюб будзе ў такім становішчы?—трэба спытаць ЦК Саюзу

Макар.

Кого трэба вычысьціць.

Надворны бок „селяніна" вёскі Панавічы, Самахвалавіцкага райёну вельмі прывабны. Будай Уладзімір член сельсавету, селькор і актыўны грамадзкі працаўнік. Сутнасьць Будая пакуль невядома, але справаўм яе высьветліць.

Глядзім падатковыя сьпісы і бачым Будай Лявон (бацька Уладзімера) абкладзен індывідуальным падаткам як заможнік, які карыстаецца наёмнымі працаўнікамі. Праўда, перад намі пасьведчаньне Строчыцкага сельсавету аб тым, што Будай вызвален ад індывідуальнага абкладаньня з прычыны звальненьня наёмных рабочых, але разам з гэтым сельсавет паведамляе, што ў Будая знайшлі апрацаваных 11 дзесяцін зямлі суседняў, знайшлі што Будай Лявон быў асуджан на 6 год за выган і продаж самагону. Пакуль што Будай «селькор, актыўны працаўнік» і карыстаецца аўтарытэтам.

Спадзяёмся, што пасьля гэтых радкоў Будай будзе выгнаны з шэрагаў селькораў, з сельсавету і ліку актыўных грамадзкіх працаўнікоў.

Руль.

Спажывецкія таварыствы Мсьціслаўскага раёну.

Падрыхтоўчая праца па шэрагу таварыстваў была дрэнная; ня былі своечасова вывешаны лёзунгі, плякаты і насьценныя справаздачы; пайшчыкі недастаткова былі паведамлены аб часе і месцы сходаў, з прычыны чаго яўка была толькі на 51,1 проц.

Парт'ячэйкі і сельсаветы, за выключэньнем 2-х (Фастоўскі і Шамоўскі), не аддавалі належнай увагі кампаніі, камсамольскія арганізацыі ў шэрагу месц (Ануфрыева, Пацолтава,) ня прынялі амаль ніякага ўдзелу ў кампаніі.

У Ануфрыеўскім спажывецкім таварыстве да гэтага часу старшынёй быў стражнік, якому, натуральна, зусім ня цікава правядзеньне дыфэрэнцыраванага паю, разгортваньне крытыкі і інш., пагэтаму мы і мелі ніяпрыняцьце дыфэрэнцыраванага паю ў гэтым спажывецкім таварыстве.

Ня гледзячы на цэлы шэраг недахопаў у падрыхтоўчай рабоце, мы мелі на сходах вялікую колькасьць няпайшчыкаў (45,8 проц.)—у адносінах да прысутных пайшчыкаў (у большасьці гэта былі жанчыны).

Крытыка работы праўленьняў, рэвкамісій, крамных камісій і інш. была добрая. Па чатырох спажывецкіх таварыствах па дакладах праўленьня было 567 запытаньняў, і выказалася 189 чал. Выступаўшыя гаварылі дзелавіта, уносячы шэраг каштоўных практычных прапаноў у працу кіруючых органаў свайго спажывецкага таварыства, крытыкуючы ранейшую працу спажывецкага таварыства.

Яўка ўпаўнаважаных на сходы складае 67,4 проц.—з агульнага ліку новаабраных упаўнаважаных.

Ва ўсіх спажывецкіх таварыствах, за выключэньнем Ануфрыеўскага, дыфэрэнцыраваны пай быў прыняты, прычым кулацтва ўсюды выступала арганізавана супроць, але беднота і серадняцтва дало добры адпор кулакам.

Спрэчкі па справаздачных дакладах былі гарачыя; з 586 упаўнаважаных, якія прысутвічалі на сходах па дакладах саюзу, праўленьня і рэвкамісіі, выказалася 124 чал.

У часе спрэчак ясна выяўлена выкрыўленьне клясавай лініі ў рабоце некаторых спажывецкіх таварыстваў, у складзе праўленьня якія былі кулакі і растратчыкі (Пацолтава, Ходасы, Ануфрыева, Колтава).

Характэрны факт, які меў месца ў Пацолтаўскім спажывецкім таварыстве: член праўленьня гэтага спажывецкага таварыства Шчэпіла, будучы загадчыкам крамы, растраціў грошы; рэвкамісія, выявіўшы растрату Шчэпілы, патрабавала ад праўленьня зьняцьця яго з работы, і праўленьне зьняло Шчэпіла з пасады загадчыка крамаю, але назначыла яго загатоўнам спажывецкага таварыства.

У Хадосаўскім спажывецкім таварыстве загадчыкам крамы быў член праўленьня Пячкоўскі, які дэфіцытныя тавары адпускаў прыватнікам, а муку—кулакам.

У Калтове членам праўленьня працаваў былы валасны судзьдзя, кулак на псыхалёгіі—Макаравіч Т.; ён-жа быў да лістапада м-ца 1928 г. і старшынёй гэтага спажывецкага таварыства, прычым ухітрыўся свой хлеб трымаць да гэтага часу неабмалочаным, і ў той-жа час есьць усёй (досыць вялікай) сям'ёй пшанічныя пышкі. Пайшчыкі на сходзе пастанавілі зьняць з Мсьціслаўскім спажывецкім таварыствам, бо ніякія меры не маглі аздаравіць работу гэтага сапраўды карлікавага таварыства (месячны зварот 800 руб).

Праўленьне Пацолтаўскага спажывецкага таварыства так клапацілася аб каапэраваньні беднаты, што фонд каапэраваньня, які быў у суме 3000 руб., да гэтага часу нескарыстаны на ўсе 100 процантаў.

У Ануфрыеўскім спажывецкім таварыстве да сходу ўпаўнаважаных у складзе пайшчыкаў былі ліцэнзіты, якія атрымалі ў вялікай колькасьці дэфіцытныя тавары.

Цікава і другое: у Фастоўскім спажывецкім таварыстве старшынёй працаваў член партыі тав. Новікаў М.; пайшчыкі здаволены сваім старшынёй, яны ўхвалілі яго працу і зноў абралі яго старшынёй. Ва ўсіх іншых спажывецкіх таварыствах праўленьні абвоўлены цалкам.

Яўка Луч.

Канкурэнцыя на сыравінным рынку ня спынілася.

Перада мною характэрны дакумант, які яскрава дае малюнак, як шалёна вядзецца канкурэнцыя паміж дзяржаўнымі загатоўцамі на сыравінным рынку.

Сёлета асабліва цяжка некаторым арганізацыям інтэнсыўна весьці загатоўкі з-за тавараабмену, які шырока практыкуецца спажывецкай каапэрацыяй. Здатчыкі неахвотна бяруць грошы, а за кожны кілёграм сыравіны патрабуюць дэфіцытных тавараў, але ў некаторых мясцох гэта набыло форму ажыятажу, зрыву загатовак.

Група карабейнікаў Чашніцкага пункту Белдзяржгандлю (Віцебскі раён) падалі наступныя заявы ўпаўнаважанаму Белдзяржгандлю:

«Гэтым паведамляем вас, што нас запрашае да сябе на працу праўленьне Чашніцкага таварыства спажыўцоў; іх спэц Бадхан Літман кожны вечар заходзіць да нас да хаты, угаварвае пераходзіць у каапэрацыю на працу, па даручэньні праўленьня абяцае нам даваць у месяц кожнаму перайшоўшаму да іх на працу па 3 пуды мукі на хлеб, па 30 фунт. пшанічнай мукі, па 1 пуду аўса і па 2 пуды высевак. Некаторыя з нас былі ў праўленьні; член праўленьня Грэк сапраўды пацьвердзіў гэта абяцаньне, прасіў пераходзіць да іх і заключыць дагавор на гэтых умовах. Умовы для нас вельмі выгадныя. Таму заяўляем вам, што калі вы не дасьцё нам таго, што абяцае нам каапэрацыя, дык мы пяройдзем ад вас да іх. Для разьліку з вамі каапэрацыя абяцае нам даць грошы, у чым і расьпісваемся».

(Подпісы)

Гэты яскравы «чалавечы дакумант» гаворыць вельмі шмат; ён красамоўна гаворыць аб тым, што каапэрацыя яшчэ да гэтага часу ня спыніла гэтых агідных мэтадаў працы, якія разьвіваюць у нас самую хваравітую канкурэнцыю, спрыяюць росквіту ажыятажу, у выніку—зрываюць экспартныя загатоўкі.

На справе, што значыць для члена праўленьня Чашніцкага спажывецкага каапэратыву т. Грэка некалькі сот пуд. мукі ды яшчэ пшанічнай? Што для яго авёс, высеўкі? Толькі-б карабейнікі перайшлі да яго працаваць, толькі-б перашкодзіць гэтаму «ненавіснаму» «чужаземнаму» Белдзяржгандлю.

Ня толькі НК РСІ, але і пракуратуры неабходна зацікавіцца гэткімі мэтадамі працы. Такім спэцам, як Бадхан Літман, такім членам праўленьня, як Грэк—не павінна быць месца ў загатоўчых арганізацыях.

А Белкаапсаюз... О, ён радасна здажёк любуецца, як яго падначаленыя зрываюць экспартныя загатоўкі Белдзяржгандлю і павялічваюць загатоўкі Белкаапсаюзу.

Гэткія агідныя зьявы трэба спыніць зараз-жа.

Л. Манін

Нядбайныя адносіны да спажыўцоў.

„У каапэратыў уступай, яго паем сваім узмацняй". Гэтак кажуць і гэтак робяць. Але гэтага лёзунгу прыстасаваць да Станькаўскай спажывецкай каапэрацыі Койданаўскага раёну, нельга з-за „добрага" вельмі праўленьня і „шчырых" прыказчыкаў.

Вось прыказчыцы Казей калі скажам прышлі вы маланісьменны куніць штонебудзь, дык яны вас аблаг.

І гэта ня ўсё. Прывязуць, скажам, у каапэратыў дэфіцытныя тавары: дзе яны дзяюцца і як яны разьмяркоўваюцца—ліха ведае. Адному—па вупы, а другому—рэдка фунцік цукру атрымаць удасца. Дый-то, калі прыдзеш браць (было гэта з адной кабетай), то пачуеш: „ваш муж уже взял". А каб замазаць усе гэтыя махінацыі, станькаўскія «каапэратыўшчыкі» нікому ня пішуць у кніжку, якія і калі пайшчык бяре тавары, а крыкнуць табе з-за прылаўка, што ты ўжо браў—значыць, браў і толькі.

Цяпер яшчэ трэба заўважыць, што станькаўскае спажывецкае т-ва зьяўляецца адной з тых частак сьметніку, дзе сеюцца і растуць „савецкія" бюракраты і валакітчыкі. Тыповымі прадстаўнікамі гэтых апошніх зьяўляюцца Богуш і Раўчок: яны вельмі груба абходзяцца з насельніцтвам і таварыць з імі да трох—нельга.

Л. С.

Малочная арцель добра працуе.

(Ляднянскі раён, Аршаншчына).

Шмат гадоў жылі сяляне в. Баева і ня мелі ніякае карысьці ад сваёй рагатай жывёлы. А цяпер, у 1929 годзе, па ініцыятыве камсамольскай і партыйнай ячэйкі арганізавана малочная арцель, для якой ужо выпісалі за кошт сялянскага самаабкладаньня — сэпаратар.

Спачатку ў сябры арцелі ўступіла 25 чалавек, а цяпер лік сяброў дайшоў да 87-мі; па маемасьці большасьць сяброў—беднякі.

У праўленьне папалі добрыя працаўнікі, якія і павялі арцель па належнай дарозе.

Пры арцелі ёсьць чырвоны куток, газэты і кніжкі, якія сяляне чытаюць калі прыносяць малако.

Гусінцаў.

Трэба ўзмацніць кантроль.

(Расонскі р-н, Полаччына).

Самым вялікім злом у каапэрацыі зьяўляюцца растраты. У адной нашай Альбрэхтаўскай каапэрацыі за апошні час выяўлена каля 2.000 руб. недахопу. Апроч таго, у некаторых крамах заўважваюцца лішнія грошы; так у крамах №№ 2 і 3 каля 100 рублёў знойдзена лішніх грошай. Такое становішча пагражае разьцэцю каапэрацыі, падрывае яе аўтарытэт у вачох пайшчыкаў і, наогул, усяго насельніцтва.

На вялікі жаль, растратам і іншым непарадкам у каапэрацыйных крамах дапамагае недастаткоўны кантроль з боку рэвізійных і крамных камісій, а таксама і самых пайшчыкаў. Былі ў нашай каапэрацыі і такія выпадкі, калі ў першую рэвізію ня было недахопу, а праз тыдзень меліся недахопы у 200 руб. Асабліва бязьдзейнічаюць крамныя камісіі.

Бывалі выпадкі, што прадаўцы адмаўлялі «даваць хлеб беднаце, а давалі «знаёмым» заможнікам «по своему усмотрению». Але чамусьці Альбрэхтаўскае праўленьне, ня гледзячы на заметкі ў насьцэнгазэтах, а таксама заметкі і ў акруговай газэце „Чырвоная Полаччына", абараняе гэтых прыказчыкаў, замест таго, каб іх зьняць з працы і аддаць пад суд.

Пілін Расонскі.

Фэльетон.

ГАЛЯРЭЯ ЛІШНІХ ЛЮДЗЕЙ.

Наидыдаты да чысткі савецкага апарату.

Галярэя лішніх людзей—назва ўмоўная, такім-жа посьнехам можна іх назваць шкоднікамі сацыялістычнага будаўніцтва, або растратчыкамі, бюракратамі, падхалімамі, кулакамі, «былымі людзьмі" у савецкім апараце, ці проста сымбалічным чым-небудзь, накшталт „жывых трупаў сёнешняга дню". Але справа не зьмяняе.—Назавіце іх як хадравінай, толькі ў печ ня кідаюць, кажа народная мудрасьць. І мы рашылі ня толькі назваць кандыдатаў да чысткі савецкага апарату лішнімі людзьмі, але і выставіць іх на паказ усёй грамадзкасьці. Глядзіце, пазнавайце, давайце заданьне на падпісаў. А падпісы ў нас такія няпоўныя, не падрабязныя. Чытачом ня могуць паўстаць цэлыя кандыдаты ва ўсёй сваёй прыгажосьці, крытый нагаце, іх нельга пакуль і ўгледзець выпукла і ясна.

Для нас дастаткова ўбачыць на акрэсьленыя сілуэты экспанатаў выстаўкі, каб пазнаць людзей такога лягеру, людзей варожага нам.

Ня для такой прадмовы назвольце ...ць музэй. Праўда, назва музэю ...ка ўмоўная; аднаго суцэльнага ...ку няма, і экспанаты яго раскі...ны па ўсёй Беларусі. Прытрымліваючы традыцыі, кожнаму выстаўленаму кандыдату дамо адпаведны нумар. У такім чынам, пачынаем. Просьба ...ваць цішыню і парадак. Ня курыць, ня лузгаць семячак і не перашэпт...ацца.

...га!

№ 1. Балоцін Я. Р.

...рокая, буйна-разухабістая на...Яшчэ ў мінулым годзе, калі ён ...ваў сакратаром Клінаўскага с-с, ...скага р-ну, Менскай акругі, да...гэта на практыцы.

...а вечавына. Хлопцы коўжыліся ...ў п'янай „лявоніце", жменямі раскідвалі па ваколіцы цынічныя прыпеўкі.

— Э-э-х...

— М-ма-а-а...

Хтосьці ўзьняў гвалт:

— Рэжуць!..

— Нажамі!..

Пырснула кроў. Вострыя да бялю енкі. Шум. Гармідар.

— Людзі... Дапамажыце!

І дапамога зьявілася. З пажарнай хуткасьцю. Быццам з-пад зямлі.

Бам—б бах...

Рэха стрэлу ашаранила людзей. Зноў крыкі. Паніка. Стогны. Куля параніла селяніна Кіселя.

Страляла дапамога—сакратар с-с Балоцін.

Праз месяц суровы нарсудзьдзя чытаў прыгавар:

„Балоцін прысуджан да аднаго году"...

Пасьля невялічкай паўзы дабаўляў мяккім акцэнтам!

... «Умоўна».

А ў сельскую перавыбарчую кампанію прадстаўнік Чэрвенскага райвыканкому са здаволеньнем паціраў рукі:

—У Ледзіне перавыбары прайшлі—лепш ня трэба. Сакратаром, напрыклад, абраны партыец з 1928 году, добрасумленны і актыўны грамадзкі працаўнік... як яго? прозьвішча запамятаваў...

— Балоцін—падскажа чытач.

Так, Дагадлівы народ!..

№ 2, 3, 4. Коля, Шура і Гэнрых Герасімовічы.

Спачатку пазнаёмімся з бацькам, Андрэем Сымонавычам.

—Честь имею доложить, ваше в-скородие, во вверенном мне участке приняты соответствующие меры...

Гэта ў мінулым. У той час, калі ён працаваў паліцэйскім. Зараз Герасімовіч—ціхі, спакойны. Аброс 5,5 дзес. пахаці, 5,75 дзес. сенажаці; 3—хлева, пагляваюць 4 каровы, 1 конь 6 авец. На двары хрукаюць 12 сьвіней, на пяцісьценную хату апусьцілі гонлі яблыні. У гумне стаяць малацілкі, у пуні новыя прылады.

— Дрэнна жывецца... Савецкая ўлада зьнішчае прадавітых гаспадароў. Але што нам, мужыкам, да палітыкі, жыві і працуй!

За актыўную «апалітычнасьць» яго яшчэ ў 1923 годзе прысудзілі да 3-х г. умоўна і пазбавілі правоў голасу...

Дзеткі яго—Шура і Гэнрых вучацца ў Вузьдзенскай 7-годкі (Менская акр.) а дзібёлая Коля— у Менску на 2-гадовых настаўніцкіх курсах.

З яе выхоўваюць, «апалітычную» настаўніцу выхавальніцу дзяцей рабочых і сялян. Можам мы даверыць ёй такую адказную працу?

№ 5, 6. Заяц і Няборскі.

Пакладзі на вагу—адзін другога не перацягне. Два неразлучныя таварышы. Яны здружыліся, як Пат з Паташонам альбо Дон-Кіхот з Саккто-Пано. Два сабутыльнікі. Дарэмна час аб'яднаць прозьвішчы—Заяц-Няборскі альбо Няборскі-Заяц.

Уноч на 1 мая яны выкінулі чарговы трук. На ўрачыстым сходзе пасылалі прывітаньні сусьветнаму пралетарыяту, ганьбілі Лейд-Джорджа і Аманул-хана, выказвалі надзею на наближэньне сусьветнай рэвалюцыі.

А як разышоўся сход, і певень прапяяў поўнач, Заяц адчыніў шафу, адкінуў паліпяўшыя панкі са справамі, аб страхоўцы, падатку, дастаў з самага кутку баклажку мутнай самагонкі, наліў яе ў жасьцяную, іржавую кварту і

— Будзь здароў таварыш Няборскі!

Вуліца была вузкая. Здавалася, што дарогу пакапалі сьвіньні. І песьня і мясцовая ўлада гайдаліся ў п'янай балотнай трасяніне.

Па дарозе сустрэлі дзяўчыну В. Моцвымі рукамі схапілі яе за плечы, сарванай хусткай завязалі рот.

У будынку сельсавету яна вырвалася ад зьвяроў. Кінулася да дзьвярэй. Замок адказаўся мацнейшым.

Бьючыся, як злоўленая птушка, закрычала гвалт. Чорная, бы сажа ноч, ды некалькі сялян, разам з загадчыкам хаты-чытальні былі сьведкамі гэтага гвалту.

Шэрай раніцай яе выпесьлі з сельсавету, як непатрэбнае сьмяцьцё...

Для Менскага ДНУ даем адрас: Бялічанскі сельсавет, Бярэзінскага раёну.

№ 7—8. Барысэвіч і Шастапалаў. Растраты ў Рудзенскім каапэратыве вырнялі хранічны характар. Ад сотні рублёў—да другой, ад другой—да трэцяй.

Пайшчыкі занепакоіліся. Зрабілі рэвізію. Аддалі пад суд Барысэвіча і Шастапалава.

— За 2000 руб. растрачаных грошай іх трэба ў Нарымскі край саслаць!

Вядома, такое пакараньне жорсткае. Выканаць абурэньне пайшчыкаў судовыя органы не маглі. Ім толькі прысудзілі выплаціць растрачаныя грошы.

Выбачайце, памыліліся. Бары эвіча і Шастапалава саслалі... Бяз суда. Бяз прыгавару. Без канвою і не ў Нарымскі край, а... у савецкія ганьдёвыя ўстановы. Першага можна бачыць за сакратарскім сталом Сьмілавіцкага райвыканкому, Менскай акругі, а другога—за вылічэньнямі зьніжэньня дробных цэн у Менскім ЦРК.

Не дарма нехта сказаў, што жыцьцё XX стагодзьдзя—гульня ў шахматы.

№ 9. Ракушаў А. Працуе сакратаром Круглянскага райземаддзелу (Аршанская акруга). „Сталыпінскі" хутар яго налічвае каля дзесятку накормленай, як і сам ён, зямлі.

Разам з цэнчаю, шваграм і сватамі ўрастае ў сацыялізм.

Кулакоў у нас няма. Ёсьць працоўнае сялянства. Толькі ініцыятыва індывідуальніка, ініцыятыва моцнага гаспадара, а не якога-небудзь абібока і гультая зможа выратаваць сельскую гаспадарку ад заняпаду.

Гэта яго праграма і плянформа. На ёй ён едзе да сацыялізму. І калі сяляне вёскі Ліхінічы (з гэтай-жа вёскі і Ракушаў) прыходзяць у райземаддзел і запытваюцца ў яго, як арганізаваць калгас, ён лёканічна адказвае:

— Невядома для нас, як гэта зрабіць.

А вось для нас вядома, чаму так пужаецца Ракушаў калектыву: усёткі грамадзкі працаўнік, служачы савецкай установы,—не найсьці ў калектыў досыць рызыкоўна, а найсьці—накормлены хутар падзеліць паміж сабой беднята.

— У нас, бачыце, хутарская сыстэма землекарыстаньня, а пагэтаму калектыў арганізаваць немагчыма. Пачакаем яшчэ некалькі год,—уздымецца актыўнасьць несьвядомых мас і ўсе аб'яднаемся ў камуну з агульным катлом.

Хадзілі сяляне да Ракушава ўсю сёлетнюю зіму, а далей цярпець ня могуць!

— Просім вас, вызваліце Райвыканком ад кулака, няхай ён адзін з дешчай ды сватамі «ўрастае ў сацыялізм», няхай ён не перашкаджае беднаце арганізоўваць калгас.

№ 10—11—12. Курловіч, Пятроўскі і Мірончык.

Тройцу бог любіць. Вядома, гэтага нельга сказаць пра рабочых Старжыцкага савгасу, што на Бабруйшчыне. Яны-б са здавальненьнем сустралі навіну аб звальненьні з працы славутай—**„Гайда, тройка,—снег пушистый, Колокольчик динь-динь-динь"...**

Едзе на райвыканкомаўскіх конях Мірончык, старшыня Чырвона-Слабодзкага камітэту ўзаемадапамогі і сябра прэзыдыуму РВК. Застанаўліваецца ў савгасе. Заходзіць на рабочы сход.

— Паслухайце, таварыш Мірончык, мы вам усю праўду раскажам.

— Ніякіх праўдаў! Я ўсё ведаю.

— Рабочым ёсьць што расказаць. Толькі іх ніхто ня слухае. Яны-б расказалі, што Курловіч і Пятроўскі—былыя панскія эканомы, што яшчэ да гэтага часу яны ня кінулі старых звычаяў і парадкаў.

Летам 1928 году Пятроўскі добрую частку савгасаўскае сенажаці аддаў свайму сыну, які жыве ў вёсцы Рэчкавічах. Часта адбывалася пакража аўса. Сёлета пасеўная кампанія сарвана, савгас засявае свае палі несчышчаным і негатуновым насеньнем.

Мірончык ня хоча слухаць рабочых, бо Пятроўскі—яго зяць. Ленін выпіць бутэльку гарэлкі і паслухаць анэкдоты аб разумным пану і дурным мужыку, аб тлустай мадам і паджарым джэнтльмэну.

Сьвятая тройца, трохкутнік кругавой парукі.

№ 13. Сталяроў В., сакратар С.-Батаніцкага с.-с. Суражскага райёну, Віцебскай акругі.

Выбарчыкі былі супроць. Прадстаўнікі райвыканкому—ва. І ён прайшоў сакратаром сельсавету.

Сталяроў—уласьнік 1 каня, 5 кароў і 13 дзесяцін зямлі—узяўся за кіраваньне дзяржавай. Першым чынам, на радасьцях, напіўся да няпрытомнасьці. Зтубіў шапку, рукавіцы і вайсковыя дакуманты.

4 мая яго накіравалі на курсы нізавых савецкіх працаўнікоў. Таксама радасьць. Таксама неабходна выпіць. І Сталяроў выпіў...

Аб гэтым можа расказаць усё мястэчка Сураж. Ведаюць п'янае падарожжа і местачковыя парканы і вокны сялянскіх хат.

Пратакол міліцыі красамоўна можа расказаць аб дзёбшах нізавога савецкага працаўніка. І халодная арыштанская ўспамінае буйныя словы намоцніка гаспадара сельсавету.

160 руб. раскіданых сялянскіх грошай няюць хаўтурны марш па Сталярову. І ён дапамагае п'яным барытонам. Пяе песьню вясёлую, апэрэтачную:

«Ваши пальцы пахнут ладаном,
Разгоните вы грусть, печаль»...

№ 14. Давыдчык, загадчык Пасьькова-Горнаўскага паштовага аддзяленьня, Бабруйскай акругі.

Адзін з гэрояў Салтыкова-Шчадрына. Часта лексікон яго слоў абмяжован да аднаго:

— Бутэлечку...

Так ён прасіў хабару ў лістаносца Гарбаля Міны, абяцяючы не скарачаць яго. Так ён просіць ва ўсіх лістаносцаў пры атрыманьні зарплаты.

— Адну пляшку... наўлітравую...

І прыходзіцца даваць. З мізэрнай пэнсіі ў 10-15 рублёў неабходна адлічваць проценты і страхкасе, і саюзу, і гаспадару. Інакш Давыдчык разумецца, шклянымі вачыма наглядзіць на падначаленага, а потым, ай, як страшна!—праз некалькі часу можна чакаць начальніцкае, абгрунтаванае, неабходнае—

„Звальняецца".

І даюць. Прыз

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ УРАДУ БССР

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра зьмену арт. арт. 2 і 4 пастановы ЦВК і СНК БССР „пра адзіны сельска-гаспадарчы падатак."

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Дадаць да арт. 2 пастановы ЦВК і СНК БССР за 9 сакавіка 1929 г. „Пра адзіны сельска-гаспадарчы падатак" абзац другі наступнага зьместу:

„Плошча гаспадарак, аб'яднаных у малочныя арцелі і саюзы, якая занята сеянымі травамі, абкладаецца па нормах даходнасьці, устаноўленых акруговымі выканаўчымі камітэтамі для заліўных лугоў, калі гэтыя нормы ня больш норм даходнасьці палеводзтва".

2. Запісаць арт. 4 той самай пастановы ў наступнай рэдакцыі:

„Абкладаемы даход ад садоў і агародаў, плошча якіх не перавышае, а) для сельска-гаспадарчых камун і арцеляў—3 дзесяціны, б) для ўсіх астатніх гаспадарак—1/4 дзесяціны ў сельскіх мясцовасьцях і 1/8 дзесяціны ў гарадох, павінен па ўсіх округах вылічацца па нормах даходнасьці палявых зямель".

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

8 мая 1929 г.
г. Менск.

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении статей 2-й и 4-й постановления ЦИК и СНК БССР „О едином сельско-хозяйственном налоге."

Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

1) Дополнить ст. 2-ю постановления ЦИК и СНК БССР от 9-го марта 1929 г. „О едином сельско-хозяйственном налоге" абзацем 2-м следующего содержания:

„Площадь хозяйств, об'единенных в молочные артели и союзы, занятая сеянными травами, облагается по нормам доходности, установленным окружными исполнительными комитетами для заливных лугов, если эти нормы не превышают норм доходности полеводства".

2) Ст. 4 того-же постановления изложить в следующей редакции:

„Облагаемый доход от садов и огородов, площадь которых не превышает: а) для сельско-хозяйственных коммун и артелей—3 десятин, б) для всех иных хозяйств—1/4 дзесятины в сельских местностях и 1/8 десятины в городах, должен во всех округах исчисляться по норме доходности полевых земель".

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.

8 мая 1929 г.
г. Минск.

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра зьмену п. „б" арт. 26 Палажэньня пра мясцовыя фінансы БССР.

У адпаведнасьці з пастановаю ЦВК і СНК СССР за 22 лютага 1929 г. „Пра зьмену арт. 35 „Палажэньня пра мясцовыя фінансы" (З. З. СССР за 1929 г., № 17, арт. 142) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Запісаць п. „б" арт. 26 „Палажэньня пра мясцовыя фінансы БССР" (З. З. БССР 1928 г., № 38, арт. 368) у наступнай рэдакцыі:

„б) для багажу-тавару; цяжараў пасажырскай хуткасьці пасажырскага багажу і цяжараў першых дзевяці клясаў нармальнага тарыфу—пяцідзесяціразовай".

2. Гэтую пастанову ўвесьці ў дзейнасьць з 1 студзеня 1929 г.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

8 мая 1929 г.,
г. Менск.

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении п. „б" ст. 26 положения о местных финансах БССР.

В соответствии с постановлением ЦИК и СНК СССР от 22-го февраля 1929 г. „об изменении ст. 35 Положения о местных финансах" (С. З. СССР за 1929 г. № 17. ст. 142), Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

1. Изложить п. „б" ст. 26 положения о местных финансах БССР (С. З. БССР 1928 г. № 38, ст. 368) в следующей редакции:

„б) для багажа-товара, грузов пассажирской скорости, пассажирского багажа и грузов первых девяти классов нормального тарифа пятидесятикратной".

2. Настоящее постановление ввести в действие с 1-го января 1929 г.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.

8 мая 1929 г.
г. Минск.

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра дапаўненьне арт. 336-б Грамадзянскага Працэсуальнага Кодэксу.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць запісаць арт. 336-б Грамадзянскага Працэсуальнага Кодэксу БССР так;

„Арт. 336-б. За невыкананьне абавязкаў, прадугледжаных артыкуламі 333-335, распарадчык крэдытаў установы альбо прадпрыёмства, а таксама прыватныя асобы адказваюць перад спагнальнікам у разьмерах сумы, якая павінна быць спагнана, аб чым народны судзьдзя робіць пастанову пасьля разгляду заявы спагнальніка. Іск аб спагнаньні з распарадчыка крэдытаў гэтых сум падаваць ня трэба. Пастанова народнага судзьдзі мае сілу судовага загаду".

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

8 мая 1929 г.
г. Менск.

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

о дополнении ст. 336-б Гражданского Процессуального Кодекса.

Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют изложить ст. 336-б Гражданского Процессуального Кодекса БССР в следующей редакции:

«Ст. 336-б. За невыполнение обязанностей, предусмотренных статьями 333-335, распорядитель кредитов учреждения или предприятия, а также частные лица несут ответственность перед взыскателем в размере подлежащей взысканию суммы, о чем народный судья выносит постановление по рассмотрению заявления взыскателя. Подача иска о взыскании с распорядителя кредитов этих сумм не требуется. Постановление народного судьи имеет силу судебного приказа".

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.

8 мая 1929 г.
г. Минск.

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра зьмену ў заканадаўстве БССР у зьвязку з выданьнем мытнага кодэксу Саюзу ССР.

На падставе арт. 7 пастановы Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў Саюзу ССР за 19-га сьнежня 1928 г. „Пра зацьверджаньне Мытнага Кодэксу Саюзу ССР" (ЗЗ СССР 1929 г., № 1, арт, 1) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць запісаць арт. 3 пастановы Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР за 18 верасьня 1925 г. „Пра скасаваньне выданых у БССР законаў, якія страцілі сілу ў зьвязку са скасаваньнем канцэлярскага збору" (ЗЗ БССР 1925 г., № 35, арт. 326) у наступнай рэдакцыі:

„3. Гэтая пастанова не пашыраецца на канцэлярскі збор, які бярэцца на падставе спэцыяльных законаў у судох і ўстановах, што выконваюць судовыя функцыі".

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

8 мая 1929 г. г. Менск

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменениях в законодательстве БССР в связи с изданием таможенного кодекса СССР.

На основании ст. 7 постановления ЦИК и СНК СССР от 19-го декабря 1928 года „Об утверждении Таможенного Кодекса СССР" (С. З. СССР—1929 г., № 1, ст. 1) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постанавляют:

Изложить ст. 3 постановления ЦИК и СНК БССР от 18 сентября 1925 г. „Об отменении изданных в БССР узаконений утративших силу в связи с отменой канцелярского сбора" (С. З. БССР—1925 г., № 35, ст. 326), в следующей редакции:

„3 Настоящее постановление не распространяется на канцелярский сбор, взимаемый на основании специальных узаконений в судах и учреждениях, исполняющих судебные функции".

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.

8-го мая 1929 г. г. Минск.

ПАСТАНОВА

ПРЭЗЫДЫУМУ МЕНСКАГА АКРУГОВАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ.

7 мая 1929 году.

Па сельска-гаспадарчаму падатку.

Прэзыдыум Менскага Акруговага Выканаўчага Камітэту пастанаўляе:

1. Пры вызначэньні даходу, падлягаючага вучоту па саматужна-рамесных і інш. заробках, акрамя выключэньня з валавага даходу выдаткаў пакаштоўнасьці паўфабрыкатаў, аплату і найму рабочай сілы—выключыць выдаткі на бягучы рамонт машын у разьмеры 3 проц. каштоўнасьці машын у момант вучоту, фактычныя выдаткі па найму спэцыяльных памяшканьняў і на павялічаны, супроць звычайнага, корм рабочай жывёлы, занятай на заробках у разьмеры 10 проц. валавай сумы заробку.

2. Абкладаць савецкія гаспадаркі акругі па сярэдніх нормах даходнасьці, устаноўленых для райёнаў па месцы знаходжэньня савгасаў.

Старшыня Менскага Акруговага Выканаўчага Камітэту: Аксючыц.

Сакратар Менскага Акруговага Выканаўчага Камітэту: Паромчык.

ХРОНІКА.

У Прэзыдыуме ЦСПСБ.

РАСТЛУМАЧЫЦЬ РАБОЧЫМ ЗНАЧЭНЬНЕ ПЕРШАМАЙСКІХ ЗДРЭНЬНЯЎ ЗА МЯЖОЙ.

Прэзыдыум ЦСПСБ заклікае прафсаюзы павесьці шырокую растлумачальную працу сярод рабочых аб значэньні першамайскіх падзей у капіталістычных краінах і асабліва ў Нямеччыне. Побач з гэтым трэба павесьці кампанію сярод рабочых мас аб зборы сродкаў на барысьць ахвяр першамайскай дэманстрацыі за граніцай шляхам аддічэньняў па пастановах агульных сходаў.

ЮБІЛЕЙ № САМАРСКАЙ КАВАЛЕРЫЙСКАЙ ДЫВІЗІІ.

З 15 мая пачалося сьвяткаваньне 10-хгадовага юбілею №-й Самарскай кавалерыйскай дывізіі імя ангельскага пралетарыяту.

Прэзыдыум ЦСПСБ запрапанаваў усім саюзам і асабліва тым, якія шэфствуюць над часьцямі гэтай дывізіі, прыняць самы актыўны ўдзел у сьвяткаваньні юбілею.

25 мая ўвесь сад „Профінтэрн" перададзена для чырвонаармейскага гуляньня разам з членамі прафсаюзаў.

У летнім тэатры будзе наладжан спэктакль для чырвоных байцоў. Прафсаюзы ў часе сьвяткаваньня юбілею будуць наладжваць разам з чырвонаармейцамі вечары, выхад у казармы і г. д.

Пашырэньне саду „Профінтэрн".

Прэзыдыум ЦСПСБ заслухаў інфармацыю культаддзелу аб тым, што гарсавет перадаў саюзам Менскі гарадзкі сад, у якім мяркуецца пабудаваць эстраду на 1200-1500 чал., чытальню—на 300 чалавек і буфэт-сталоўку.

Сад будзе абгароджан. Праход для жыхароў, якія жывуць за садам, будзе пакінут па берагу ракі.

У садзе будуць качэлі; увесь сад асьвятляецца. Вэлёдром пераходзіць пад кіраўніцтва „Аўтадору", які дасьць да 40 машын на пракат.

Вядуцца перагаворы з камунбанкам аб водпуску крэдыту на пераабсталяваньне саду. Будаўнічыя работы здадзены Белжылсаюзу, які ўзяў на сябе абавязак скончыць усе работы да 1-га ліпеня.

Стары сад «Прафінтэрн» адчыняецца 19 мая.

Першая справаздача НКА перад рабочымі.

Сёньня ў памяшканьні Дому Асьветы адбудзецца першая справаздача Наркамасьветы перад рабочымі масамі Менску. Будзе наладжан сход рабочых заводу «Камунар», на якім з дакладам выступіць прадстаўнік НКА, а таксама зробяць даклады рэктар БДУ прафэсар Пічэта, загадчык аб'яднанай прафшколы, якая рыхтуе рабочых для заводу, і загадчык адной з школ сацвыху. Прадстаўнік ЦБ Пралетстуду паінфармуе рабочых аб быце і працы студэнтаў.

У канцы сходу музтэхнікум у выглядзе дэманстрацыі перад рабочымі сваіх дасягненьняў дасьць вялікі канцэрт. Выступіць таксама Бел. Дзяржаўная Капэла з спэцыяльна рабочым рэпэртуарам.

ПА ЧЫЁЙ ВІНЕ ЗРЫВАЕЦЦА БУДАЎНІЦТВА МАСЛАРОБНЫХ ЗАВОДАЎ?

Сёлета ў БССР намячалася пабудаваць 11 буйных масларобных заводаў, з выпрацоўкай да 1000 пуд. масла кожным. Своечасова былі складзены каштарысы, пляны, заключаны дагаворы, наняты рабочыя. Аставалася толькі распачаць будаўніцтва. Але ў сапраўднасьці будаўніцтва большасьці гэтых заводаў ня толькі не пачалося, а наўрад ці будуць яны наогул будавацца, бо бракуе цэмэнту.

Вельмі дзіўным зьяўляецца самы парадак разьмеркаваньня цэмэнту. Чамусьці ў першую чаргу цэмэнт вызначаецца т-вам агнятрызалага будаўніцтва, а пасьля ўжо што ад іх застанецца, пойдзе на будаўніцтва малочных заводаў.

Трэба рашуча і неадкладна паставіць пытаньне аб водпуску цэмэнту на будаўніцтва заводаў. Мы і так ужо правусьцілі дарма 2 м-цы. Калі справа так будзе цягнуцца і далей, дык ёсьць небясьпека, што большасьць заводаў, вызначаных па пляну, ня будуць сёлета будавацца.

Мы лічым, што гэта пытаньне так пакінуць нельга, і патрабуем адказу органаў, якія займаюцца плянаваньнем і разьмеркаваньнем усіх будаўнічых матар'ялаў

Практычная праца „Аўтадору".

Па ініцыятыве Лагойскай пчэйкі „Аўтадору" з 13 мая пачалася работа па рамонту дарогі па шляху Лагойск—Аўтрашыцкі-Гарадок. У працягу 3 дзён група ў складзе 43 чал. правяла дробны рамонт дарогі на працягу 21 кілёмэтра. Зараз з-за адсутнасьці тэхнічнага кіраўніка работа спынена.

Новае будаўніцтва ў прамысловасьці.

Прэзыдыум ВСНГ дазволіў распачаць будаўніцтва дрэваапрацоўчага камбінату ў Гомелі, панчошна-трыкатажнай фабрыкі—у Віцебску, льнянога камбінату у Воршы і мастаўтвага заводу—у Магілеве. Сёлета на будаўніцтва гэтых заводаў і фабрык будзе затрачана звыш 2700000 р.

Прыезд яўрэйскага пісьменьніка І. Фэфэра.

Сёньня прыяжджае ў Менск (з Харкава) вядомы яўрэйскі пралетарскі пісьменьнік, сэкратар яўрэйскай сэкцыі ВУСПП'а І. Фэфэр.

Культаддзел ЦСПСБ і ЦП саюзу працасьветы арганізуюць сёньня ў летнім садзе „Прафінтэрн", а заўтра, 19-га мая ў Доме Асьветы—вечары, на якіх т. Фэфэр будзе чытаць свае апошнія творы.

Вандроўны тэатр у Гомельшчыне.

17-га мая вандроўны тэатр пад кіраўніцтвам т. Галубка выехаў для абслугоўваньня Гомельшчыны.

Тэатр прабудзе ў падарожжы 2 з паловаю месяцы. Першыя астаноўкі будуць; у Асіновічах, Жлобіне, Будзе, Чэчэрску і Ветцы.

900 новых настаўнікаў для вясковых школ.

7 чэрвеня заканчваецца вучэбны год у пэдтэхнікумах і на 2-гадовых пэдагагічкурсах.

З пэдтэхнікумаў сёлета будзе выпушчана 500 новых настаўнікаў і в 2-гадовых пэдкурсаў—400.

Пасьля 15 чэрвеня Наркамасьветы разьмяркуе гэтых настаўнікаў паміж акругамі БССР для прызначэньня ў вясковыя пачатковыя школы.

Райёнаваньне пэдтэхнікумаў.

Наркамасьветы правёў райёнаваньне пэдагагічных тэхнікумаў.

У пэдтэхнікум будуць прымацца толькі тыя асобы, якія жывуць у даным акрузе, дзе знаходзіцца пэдтэхнікум.

Сёлета ў пэдтэхнікумы будзе прынята на 1 курс звыш 1300 чал. Амаль па ўсіх тэхнікумах адчыняюцца раўнаежныя курсы.

Фізкультура і спорт.

АДЧЫНЕНЬНЕ СЭЗОНУ Ў ЧЫГУНАЧНІКАЎ.

19 мая адчыняецца спартыўны сэзон на стадыёне чыгуначнікаў Менскага вузла.

Для адчыненьня будуць наладжаны таварыскія сустрэчы гарадзкіх каманд з чыгуначнымі па футболу, валейболу і баскетболу.

Спортпляцоўка на стадыёне чыгуначнікаў уже поўнасьцю абсталявана. На пляцоўцы ёсьць душ, разьдзявальня на 200 чал., футбольнае поле міжнароднага разьмеру і г. д.

ПЕРААБСТАЛЯВАНЬНЕ СПОРТПЛЯЦОЎКІ Ў САДЗЕ „ПРАФІНТЭРН".

На спортпляцоўцы саду „Прафінтэрн" у бліжэйшыя дні будзе скончана работа па пераабсталяваньню. Робяцца новыя пляцоўкі для гульняў у валейбол, гарадкі і інш. Будуецца чытальня, душ. Будзе таксама пабудаваны куток для гульняў у шахматы і шашкі.

НА ВЭЛЁСЫПЭДНЫМ ТРЭКУ.

Кіраўніцтва вэлёсыпэдным трэкам сёлета ўзяў на сябе Аўтадор, які будзе даваць у пракат новыя машыны. Пракат вэлёсыпэдаў для членаў саюзу будзе даступным, а члены ячэек Аўтадору будуць атрымоўваць дадатковую скідку.

АДЧЫНЯЕЦЦА ПАШЫРАНЫ ПЛЕНУМ МЕНСКАГА АСФК.

Заўтра пачынае сваю працу пашыраны пленум Менскага акруговага савету фізкультуры. У працы пленуму прымуць удзел прадстаўнікі ўсіх райёнаў і гарадзкіх фізкультурнікаў—усяго каля 100 чалавек. Цэнтр працы пленуму—масавая летняя праца і падрыхтоўка да сялянскай спартакіяды.

Адчыняецца пленум рэспубліканскай сэкцыі дактароў.

Сёньня ў кутку дактароў адчыняецца чарговы пленум рэспубліканскай сэкцыі дактароў пры ЦП саюзу мэдсанпрацы. Пленум падвядзе вынікі працы ўсебеларускага зьезду вучастковых дактароў і абгаворыць пытаньне аб сацыялістычным спаборніцтве ў лекавай справе. Будзе таксама абгаворана пытаньне аб накіраваньні дактароў-стажораў, ардынатараў і звыш-штатных ардынатараў на працу ў вёсцы.

Ва ўсебеларускай здраўніцы.

21 мая органы сацтраху накіроўваюць у санаторыю „імя 10-хгодзьдзя БССР" (Сасноўка) чарговую партыю хворых у 140 чалавек. Галоўсацстрах гэтыя 140 месц разьмеркаваў па округах БССР. Меншчына атрымала 25 месц, Гомельшчына і Віцебшчына па 23 і г. д.

Цікава адзначыць, што ў папярэдніх партыях хворыя за час прабываньня ў санаторыі павялічваліся ў вазе ў сярэднім па 5 кілё, а ў адным выпадку нават на 12 кілё. Пераважная большасьць хворых выходзіць з санаторыя са значным палепшаньнем свайго здароўя.

Навукова-паказальныя пасекі.

Нар. Кам. Земляробства арганізоўвае па БССР 12 вучэбна-паказальных пчалярных пасек, на што адпушчана 4800 р. Навокал гэтых пасек будзе весьціся праца па папулярызацыі сярод сялянства пашырэньня пчалярства на навуковых падставах.

Пабудова будынку для курсаў ЦІП.

Інжынэр Сальмановіч распрацаваў праэкт пабудовы будынку для курсаў Цэнтральнага Інстытуту Працы. Гэты будынак мае будавацца па Чырвонаармейскай вуліцы; пабудова распачнецца ў палове чэрвеня. Будынак курсаў будзе 3-хпавярховы і разьлічан на зьмяшчэньне такарнага, сьляснарнага, сталярнага і кавальскага цэхаў. Па скончэньні пабудовы галоўнага корпусу, туды будзе перанесен і будаўнічы цэх.

Пабудова будзе каштаваць кала 140000 рублёў.

Пэдалёга-пэдагагічная экспэдыцыя.

З Менску ў Койданаўскі райён выехала пэдалёга-пэдагагічная экспэдыцыя, наладжаная пэдфакам і Галоўнавукай. Экспэдыцыя ставіць мэтай вывучэньне дзяцей школьнага ўзросту.

У экспэдыцыі прымае ўдзел 13 чалавек, сярод якіх ёсьць дактары-пэдалёгі і студэнты пэдфаку. Экспэдыцыя прабудзе ў райёне 2 тыдні.

КІНО.

Халтура ў „Культуры".

„ВЯСЁЛАЯ КАНАРЭЙКА".

Новы фільм межрабпом-фільму—„Вясёлая канарэйка" ня толькі дзівіць сваёю пошласьцю і антымастацкасьцю, але ён абурае. Паказаць падпольле на фоне (ці толькі на фоне?) кафэшантану і кабацкага разгулу з прадажнымі жанчынамі—гэта ўжо занадта. „Вясёлая канарэйка"—якраз такі фільм.

Дзея адносіцца да часу забраньня французкім войскам Адэсы. Тут усё ёсьць: уздым буржуазнае інтэлігенцыі, спэкуляцыя, распуста ў кафэшантане. У „падпольле" загнана бальшавіцкае падпольле. Яно прадстаўлена эпізадычна некалькімі рабочымі-падпольшчыкамі і—галоўнае—бальшкіком-„князем" і бальшавіком-„афіцэрам". Першы нібы сур'ёзна захапляецца кафэшантанным танцоўшчыцаю, нібы „скарыстоўвае" яе дзеля партыйных мэтаў, бо яна жыве з шэфам жандараў. Захапленьне паказана: „князь" растрачвае партыйныя грошы дзеля яе, а грошы патрэбны на выратаваньне таварыша... Але ў чым справа? У кіно-фільму можна паказваць нават розныя цуды, і—таварыш выратаван. Публіка ўсёроўна будзе „перажываць", бо ці можна не „перажываць", калі часта-густа паказаны пасьцель, бязьмерныя пакуты закаханага, грошы, стрэлы, паўголыя жанчыны?

Такі ідэалёгічны бок фільму, але і мастацкі ня лепш. Далёка нявысокай якасьці ігра артыстаў, хоць некаторыя артысты, наогул, граюць нядрэнна, толькі не свае ролі. Як зьявіўся гэты фільм—зусім незразумела. Навошта траціліся грошы?

„ЗЬВІНІГАРА"

(Кіно «Пралетары»).

Лясы, палі Украіны тонуць у багацьці, скарбы. Але больш бы, атуленыя таямніцаю сівоі чыны. Пра іх паданьні пер дзеда да ўнука, з веку ў век —гэта таксама паданьне аб ваных тут і заклятых. Людзі скарбы, лёс, хто тыя, што са зямля даюць, хто тыя, што за дуць першыя, а ня другія. „Зьвінігары".

Цікава разгорнуты сюжэт сычан сацыяльнасьцю. Не па лягэнды, тым больш рэчаіснай паказе рэчаіснасьці, перад гл ходзіць асобнымі, моцна пада дамі малюнкі сялянскага жы еннае навалы, вайна і рэвалю рыпэтыямі на Украіне.

Далей—два сьветы: адзін— рубяжом. Там „самасьційнікі прытулак і глебу для аванту Чырвоная Украіна, дзе буду жыцьцё, дзе ўсе ахоплены тв зінзмам.

У сем частак фільму ўціс многа матар'ялу, хоць ён пад бяз лішніх падрабязнасьцей. грунтаваць крыху адчуваецца фільм глядзіцца добра, з мы муоім адзначыць таксама рую працу аператара і вельмі бор натуры. Натурныя здымкі га) вабяць сваёю прыгожасьцю і ўсе іншыя здымкі зроблены ра і выразна.

Да скончыўшых менскі белпэдтэхнікум.

Белпэдтэхнікуму неабходна ведаць аб тых цяжкасьцях, з якімі вы суотрэнаецеся ў практычнай працы, аб тых прабелах, якія маюцца ў падрыхтоўцы настаўнікаў з тым, каб на падставе вучоту гэтых даных уносіць зьмены ў навучальны плян і праграму пэдпрактыкуму і інш.

8 чэрвеня тэхнікум склікае канфэрэнцыю скончыўшых, якія зараз працуюць у школах.

Тэхнікум просіць усіх скончыўшых, якія прымуць удзел у канфэрэнцыі, падрыхтаваць справаздачу аб сваёй працы ў школе. Пажадана, каб справазд ча абхапіла: гаспадарча-матар'яльны стан школы, навучальную частку, выхаваўчую працу школы наогул і асабліва ў напрамку антырэлігійным і інтэрнацыянальным, грамадзкакарысную працу школы і інш.

Дырэктар М. РЫДЗЕЎСКІ.

Справачны ад

Катыроўка пазык на 18 м

	Пак
1-я 6 проц. залат. выйгр. пазыка	4.
2-я 6 проц. залат. выйгр. пазыка	5.
Бяспроц. залат. выйгр. пазыка 1926 г.	12
10 проц. дзярж. выйгр. пазыка 1927 г.	25.
6 проц. дзярж. выйгрыш. пазыка індустр.	25.6
3-я сялянск. выйгр. пазыка 1927 г.	6.0
12 проц. дзярж. унутр. пазыка 1927 г.	105.5
2-я 6 проц. паз. проц. вып.	26.
Пазыка Індустр. бяспр. вып.	25.5
11 проц. дзярж. рэнт. пазыка 1923 г.	102.
Дзярж. пазыка 29 г.	99.1

Папраўка.

У расейскім тэксьце пастановы ЦВК БССР „об избрании Председателя, Секретаря и Президиума Центрального Исполнительного Комитета", якая апублікавана ва ўчарайшым нумары у артыкуле 4 замест слоў „ тами в члены Центрального тельного Комитета" трэба— тами в члены ПРЕЗИДИУМ рального Исполнительного К

Апавяшчэньні.

КЛЮБ ІМЯ КАРЛА МАРКСА.

У нядзелю, 19 мая адбудзецца вечар Друку з наступнаю праграмаю:

1) Задачы друку (дакладчык тав. СЯНКЕВІЧ).

2) Таварыскі абстрэл нашых газэт (як ня трэба пісаць). Уступнае слова зробіць тав. КАНАКОЦІН.

3) Сьветавая газэта (шаржы і карыкатуры).

4) Вялікая мастацкая частка (музычныя нумары, песьні народнасьцяў СССР (балет).

Духавы вайсковы аркестр. Паказальны буфэт МЦРК.

Пачатак роўна а 8 з пал. гадз. увечары.

ЦП ПРАФСАЮЗУ ДРУКАРОЎ
4 ЦБ СЭКЦЫІ ПРАЦАЎНІКОЎ ДРУКУ.

— 18 мая а 6 гадзіне ў памяшканьні АКР. ІНСПЭКЦЫІ НАРОДНАЕ АСЬВЕТЫ (Пляц Волі АВК 3-ці паверх) адбудзецца сход загадчыкаў, настаўнікаў і прадстаўнікоў ад вучняў ВЯЧЭРНІХ ШКОЛ ПАВЫШАНАГА ТЫПУ, РАБОЧАЕ МОЛАДЗІ І ШКОЛ МАЛАПІСЬМЕННЫХ.

Парадак дню:

АБ СЫСТЭМЕ РАБОЧАЕ АСЬВЕТЫ. Даклад Інопэкцыі НКА т. Навуменка.

Запрашаюцца прадстаўнікі ад Акругкому КП(б)Б, АКСМ і Культаддзелу ЦСПСБ.

У навуковым т-ве.

У нядзелю, а 5 гадз. адбудзецца сход ФІЗ.-МАТЭМАТ. СЭКЦЫІ навук. т-ва (лягерны зав., фіз. аўдыторыя).

Даклады:

1) Я. УСЬПЕНСКІ—„Квантаваньне часу і руху"

2) І. САГАЛОВІЧ—„Тэорэма Лежуса".

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня а 8 гадз. адчынены га саду; заўтра а 6 гадз. увечар т. т., якія запісаліся ў гурток фіз у 11 гадз. раніцы—пасяджэньне дыуму Дому.

ПЭДГАБІНЭТ.

— Сёньня, у суботу 19 мая, а ўвечары ў пэдгабінэце адбудзе заг. школ г. Менску. Яўка абавя

— У суботу 18 мая роўна а ўвечары адбудзецца сход эк географіі сямігадовых школ горад па пытаньню аб зьменах у пра географіі (дакład. т. Каупака.)

Яўка выкладчыкаў географіі аб

— У панядзелак, 20 мая роў пал. гадзін увечары сход СЭКЦЫІ ТЫРЭЛІГІЙНАМУ ВЫХАВАНЬНЮ.

Парадак дню:

1) Мэтодыка антырэлігійнае р II, III і IV групах сямігодкі (дак цэнтральнай дасьледчай школы).

2) Антырэлігійная праца ў 1- (д. т. Гальчук).

Яўка сяброў сэкцыі абавязкова Запрашаецца настаўніцтва.

— У панядзелак 20 мая а 7 пэдгабінэце адбудзецца сход фі тэматычнага гуртка.

На павестцы: вынікі працы з фізыцы і праграмныя пытаньні.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛІ

ТЭАТР-КІНО

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.

СУБОТА, 18 МАЯ

Паказальнай школе Белпэдтэхнікуму

М О С Т.

Астача білетаў у касе тэатру,

КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71. — ХУТКА АДКРЫЦЬЦЕ. На экране сусьветны амэрыканскі фільм. Сачыце за афішамі.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА». — ЧАЦЬВЕР 16 МАЯ **„Вясёлая канарка"**

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». — 3 аўторка 14 мая ПРЭМ'ЕРА! КІНОРЭВ'Ю **„Шкляное вока"**

КІНО ПРАЛЕТАРЫ — **„Зьвінігара"** ПАЧАТАК а 7 г. 15 хв. Каса з 6 гадзін

МЭДЫЦЫНСКА-ХІРУРГІЧНАЯ **ВЫСТАЎКА Белмэдгандлю** Ў ДОМЕ СЕЛЯНІНА — адкрыта для агляду ў экскурсыйным парадку па АЎТОРКАХ і ЧАЦЬВЕРГОХ ад 5—7 гадз. увечар., а на НЯДЗЕЛЯХ ад 10—2 гадз. дня. Запіс экскурсантаў прымаецца ў Белмэдгандлю—пляц Волі, д. № 29.

На заяве ПАПКО Васіля жыхарствуючага Баргарсавет

Нарсуд г. Барысава выклікае

ТРЫМАЦЕЛЯ ЗАЛАГАВОЙ КВІТАНЦЫІ БАРЫСАЎСКАГА АДДЗЯЛЕНЬНЯ ДЗЯРЖБАНКУ НА ПРАД'ЯЎНІКА ЗА № 1544

Яўка асабістае ці паведамленьне пісьмовае павінна адбыцца ў працягу 3-х месяцаў з дню аб'явы. Неяўка і непаведамленьне з боку трымацеля аблігацыі ў паказаны тэрмін цягне несапраўднасьць залагавой квітанцыі за № 1544.

Нарсудзьдзя СЫРОКВАШ.

ЗАКЛЮЧНЫ БАЛЯНС

прадпрыёмстваў Самахвалавіцкага РВК знаходзячыхся на гаспадарчым разрахунку

на 1 кастрычніка 1928 году.

АКТЫЎ *ПАСЫ*

Назва артыкулаў	СУМА Прыватная	СУМА Агульная
I. МАЕМАСЬЦЬ.		
1. Будынкі і пабудовы:		
а) будынкі вытворчыя	16752 —	
б) „ жылыя і службы	5410 —	
в) пабудовы	6960 —	
2. Машыны і тэхнічнае абсталяваньне	24476—96	
3. Гаспадарчы інвэнтар	705—92	54301—88
II. ГРАШОВЫЯ СРОДКІ:		
1. Каса	3730—56	3730—56
III. ДЭБІТОРЫ:		
1. Розныя дэбіторы	206—70	206—70
БАЛЯНС		58242—14

Назва артыкулаў	СУМА Прыватная	СУМА Агульная
I. КАПІТАЛЫ:		
1. Статутны капітал	50644—71	
2. Амартызацыйны капітал	1275—46	519
II. ССУДЫ:		
1. Ссуда з мясцовага бюджэту РВК	2500 —	25
III. ВЫНІКІ:		
Прыбытак за справаздачны год	3821—97	38
БАЛЯНС		582

Загадчык камунальнай гаспадаркі Самахвалавіцкага РВК ІГРУША.

Рахункавод ДАВІДОВІЧ.

РАХУНАК ПРЫБЫТКАЎ І СТРАТ ЗА 1927-28 ГОД

ДЭБЕТ *КРЭДЫ*

	СУМА Р.	К.
Выдаткі па вытворчасьці	9468	04
Розныя выдаткі	1275	46
Чысты прыбытак за 1927-28 г.	3821	97
Усяго	14565	47

	СУ Р.
Валавы прыбытак ад рэалізацыі	145
Усяго	145

Загадчык камгаспадаркі ІГРУША.

Рахункавод ДАВІДОВІЧ.

Балянс і рахунак страт і прыбыткаў зацьверджан сталай камісіяй при Менакрфа 27 сакавіка 1929 г. і прэзыдыумам Менакрвыканкому ў пасяджэньні 3 красавіка 1929 году, пратакол № 123 і да друку дазваляецца.

Інспэктар-бухгальтар Менакрфа ЗАЛЬСКІ.

Галоўлітбел 595.

Менск, дзяржаўная друкарня.